Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily in the United States.

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 119. — ŠTEV. 119. NEW YORK, TUESDAY, MAY 21, 1918. — TOREK, 21. MAJA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Onim, ki so stari 21 let.

ooo

VSI MOŽKI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH, KI SO STARI ENOINDVAJSET LET, SE BODO MORALI REGISTRIRATI. — PREDSEDNIK WILSON JE IZDAL V TA NAMEN POSEBNO PROKLAMACIJO. — POSEBNE ODREDBE. — IZJAVA VOJNEGA TAJNIKA BAKERJA. — EN MILJON MOŽ.

ooo

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 20. maja. — Predsednik Wilson je podpisal danes predlogo in proklamacijo, v kateri je pozval miljon možkih, ki so dosegli starost enoindvajset let izza 5. junija lanskega leta, naj se registrirajo za vojaško službo dne 5. junija.

Takoj zatem, ko je predsednik Wilson predlogo odobril, je maršalni profos, general Crowder, začel takoj z akcijo, katere posledica bo približno 700,000 nadaljnih mož v vojaški službi Združenih držav.

Sodijo, da bo izmed miljon mož, ki se bodo registrirali, izzvzetih 300,000 vsled telesne nesposobnosti in drugih vzrokov.

Registracija se bo vršila ravno tako kot se je vršila zadnje leto. Razlika je le ta, da bodo registracijo vodili lokalni uradi, ne pa mestni izborni uradi.

Može bodo postavili na dno razredov, v katere bodo spadali zatem, ko bodo izpolnili vprašalne pole.

Glede vežbanja čet sodijo, da bo ta miljon mož, ki je sedaj v prvem razredu, odšel v Francijo šele koncem tega leta.

Nekateri uradniki so mnenja, da novinci ne bodo poklicani v vežbalna taborišča pred mesecem januarjem. Če bodo vstanovili vežbalna taborišča v Franciji in če se bo prevozni program ravno tako nadaljeval, kot se vrši sedaj, bodo vojaški novinci v ameriških vojaških taboriščih samo tri ali štiri mesece, predno bodo odšli v Francijo, kjer se bodo dodobra izvežbali.

Vlada Združenih držav bo zavzela tako stališče kakoršen bo vojaški razvoj položaja na zapadnem bojišču.

Vojni tajnik **Baker** pravi:

— Nova postava določa, da se mora 5. junija vsak mladenič v Združenih državah, ki je dosegel svoje 21. leto izza 5. junija 1917 oziroma, ki bo star 5. junija 1918 21 let, registrirati.

Izvzeti so le možki, ki se že nahajajo v vojaški ali mornariški službi.

Vsi možki, ki so se registrirali dne 5. junija lanskega leta, so zdaj razdeljeni v pet razredov z ozirom na njihovo ekonomsko sposobnost za vojaško službo.

Nova postava določa, da bodo prišli vsi mladeniči, ki se bodo registrirali dne 5. junija tega leta na dno liste onih razredov, kamor bodo pripadli.

To se pravi, da bodo mladeniči, registrirani letošnjega leta ter stavljeni v razred štev. 1. poklicani v vojaško službo prej kot vsak mladenič razreda štev. 2, brezozira na to, kdaj se je registriral.

ooo

Napad na London.

ooo

40 NEMŠKIH AEROPLANOV SE JE VDELEŽILO NAPADA NA LONDON. — 5 STROJEV JE BILO UNIČENIH, DRUGI SO BILI PREPODENI. — 37 OSEB JE BILO UBITIH, 155 PA RANJENIH.

ooo

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 20. maja. — Skoro v vsakem oziru je bil sinočni zračni napad, izveden ob krasni, jasni noči brez sape, med vsemi največji. V okolici metropole znašajo žrtve 192 oseb, med katerimi jih je bilo 37 ubitih.

Pri napadu 23. januarja je bilo 231 izgub, pa med temi je povzročila največ žrtev ena sama bomba.

Pri sinočnem napadu je bilo več Gotha-aeroplanov. Zastorni ogenj je dosegel višek kot nikdar poprej in zdelo se je, da je v zraku angleških zrakoplovcev več kot kedaj. Streljanje je trajalo dalje kot navadno in na poslopjih storjena škoda znaša več kot vse prejšnje, dasiravno v vojaškem oziru ni bilo nikake škode.

Napadalci so prišli od vzhoda čez Kent in Essex; leteli so v oddelkih sledeč eden drugemu v majhnih presledkih. Takoj po prvem svarilnem znamenju so pričeli delovati topovi in od polnoči do ene je bilo bobnenje topov, ki je odmevalo od sten visokih poslopij, oglušujoče.

Tekom odmora je bilo visoko v zraku slišati regljanje strojnih pušk, ko so branilci odbijali napadalce. — Protiobrambni topovi so spravili na tla eno Gotha-letalo, o treh drugih pa se meni, da so jih prisilili k tlom angleški avijatiki.

Nikdar napadalcev ni bilo še tako lahko videti in pogosto je bilo mogoče opaziti velikanske aeroplane, ki so krožili nad mestom. Z dežele se poroča o strahovitem streljanju, pa dasi so napadalci vrgli veliko število bomb, so bile izgube izvanredno majhne; poroča se samo o šestih ranjenih.

Streljanje na vzhodni obali je trajalo do jutra. Zdaj, ko so Angleži bombardirali Kolin, se sme pričakovati, da bodeta obe stranki vprizarjali tekom svetlih noči napade na različna mesta.

V Londonu so padale bombe na javne trge, nekaj jih je padlo tudi blizu bolnišnice, katero je obvarovala samo božja previdnost, ker so bolniki molili. Blizu te bolnišnice so padale bombe v polkrogu na tla in razbitih je bilo več šip. Mimoidoči so videli bolniške strežnice, ki so stregli bolnikom, drugi pa so molili in peli. Odprla so se okna in bližnji stanovalci so mogli slišati petje:

— Hvalite gospoda, od katerega prihaja ves blagoslov!

AMERIŠKI VOJAKI Z ROČNIMI BOMBAMI NA FRONTI.

AMERICANS ADVANCING INTO NO-MAN'S LAND WITH SACKS OF HAND GRENADES

Jugoslov.-italijanska pogodba.

ooo

NEKAJ PODROBNOSTI GLEDE POGODBE, KATERO SO SKLENILI PRED KRATKIM ZASTOPNIKI AVSTRIJSKIH JUGOSLOVANOV Z ZASTOPNIKI ITALJANSKE VLADE. — VELIKO SPORNIH TOČK BO TREBA REŠITI PO SKLEPU MIRU. MNENJE PROFESORJA PIETRA SILVE. — DEMONSTRACIJE V PRAGI. — "NARODNI LISTI" VSTAVLJENI.

ooo

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Nova pogodba, katero so soglasno z ugotovilom, objavljenem pred par dnevi v "Manchester Guardian", sklenili Italija ter nje ni zavezniki kot nadomestilo za dogovor izza aprila leta 1915, na podlagi katerega je šla Italija v vojno, vsebuje po mnenju tukajšnjih jugoslovanskih krogov v definitivni obliki uspehe zadnjega dogovora med Italijo ter Jugoslovani, ki stanujejo v jadranskih provincah Avstro-Ogrske.

Natančnih določb dogovora, katerega so potrdili na konferenci zatiranih avstrijskih narodnosti v Rimu v prvih dneh aprila, še niso izdelali v vseh posameznostih, kajti na obeh straneh je prevladovalo razpoloženje, da se ne sme ogrožati novo pridobljene harmonije vsled možnosti konflikta glede posameznosti.

Veliko spornih točk bodo najbrže rešili po sklepu miru.

Soglasno s profesorjem Pietro Silva, ki je pred kratkim razpravljal v listu "New Europa", so temeljni razlogi zveze dveh narodnosti proti Avstriji, sledeči:

Italija priznava pravico Srbov, Hrvatov in Slovencev združiti se v enotno in neodvisno narodno državo, ki naj se združi s Srbijo in Črnogoro po volji naroda.

Jugoslovani priznavajo pravico Italije do okrajev, kjer so Italjani v večini, kar obsega tudi Gorico, Trst ter zapadno polovico Istrskega polotoka obenem z gotovimi otoki na dalmatinski obali.

Vstanovitev pristanišča Reke in Zadra kot prostih mest ter priznanje od strani vsakega naroda pravice prostosti ter kulturnega in sodnijsko pravnega odnošaja italjanskih manjšin v slovanskem ozemlju ter slovanskih manjšin v italjanskem ozemlju.

Vsa sporna vprašanja naj bi se rešila razsodiščnim potom.

Pogodba izza aprila leta 1915 je bila diktirana vsled potrebe, da pridobe zaveznki Italijo za vojno.

V Italiji sami pa je bila pogodba diktirana vsled potrebe, da privedejo ekstremne imperijaliste na stran liberalcev in iridentistov, ki so tvorili središče vojne stranke ter tudi iz strahu pred inozemskimi posledicami.

Ministrski predsednik Orlando je pozneje branil dotično pogodbo na temelju okoliščin onih dni.

Rusija je bila namreč še vedno carska, Amerika še ni šla v vojno in celo prosti narodi so morali razmišljati o strategičnih jamstvih svoje varnosti. V onem času ni dospela agitacija v jugoslovanskih deželah do sedanje oblike, ko se praktično soglasno zahteva popolno odločenje od Avstrije ter združenje s Srbijo, in v italjanskem javnem mnenju je obstajala stranka, ki je dvomila o celi stvari ter domnevala, da celo gibanje podpirajo Habsburžani v namenu, da delajo proti laškim ambicijam.

Istočasno je bila tudi bojazen, da bo ruski upliv po porazu centralno-zavezniških sil prevladoval če ne bo Italija dobila vzhodne obali Jadranskega morja in sicer potom Srbije ali na drugi način in s tem bi dobila Italija nadaljnega militarističnega in imperijalističnega soseda.

Vsled tega je pogodba v onem času, koje vsebina ni bila znana popolnoma, dokler je ni objavil Trocki celemu svetu iz ruskih arhivov v preteklem januarju, dajala Italiji obširno prostost glede aneksij v jugoslovanskih provincah, vključno skoraj celo Dalmacijo.

Naravna reakcija proti temu je bila, da so se jugoslovanske čete v avstrijski armadi odločno borile proti Italjanom, čeprav so se ponavadi v celih bataljonih vdajale kadar so stale nasproti Rusom ali Srbom.

V zadnjem letu pa se je italjansko javno mnenje odločno izpremenilo in v novi pogodbi so kot domnevano, odstopili od skrajnih zahtev.

Zadnja kabelska poročila, ki so pripovedovala o združenju Hrvaške in Slavonije, katera dežela uživa sedaj zelo omejeno avtonomijo pod ogrsko krono, z Dalmacijo, ki je sedaj avstrijska provinca, v kateri stanujejo Srbo-Hrvatje, se našle nekaj osvetljave v izrezkih iz jugoslovanskega časopisja, katere je poslal v to deželo srbski tiskovni urad v Ženevi.

Namen cele zadeve je očividno da se vprizori protigibanje prot jugoslovanskemu gibanju za združenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v družbi s Srbijo in Črnogoro s tem, da se skuša dati gotove koncesije edinole Hrvatom. Obstajalo je razpoloženje, da se obljubi neke vrste zopetne vstanovitve starega hrvaškega kraljestva, ki naj bi bilo le osebno združeno z ogrsko krono. Dotične svobodščine so Madžari v novejših časih umečili. Cilj je bil. očividno nadalje izolirati Slovenec, poglobiti nasprotavo med katoliškimi Hrvati ter pravoslavnimi Srbi in na ta način razbiti jugoslovansko gibanje

Voditelji narodnega gibanja na Hrvaškem so v skrbeh, da ne bo prebivalstvo, provocirano vsled mahinacij vlade in vsled splošnega stradanja, vstalo ob času, ko bi se vsako vstajo lahko zamorilo ter bi bila edina posledica take vtaje brezpotrebno prelivanje krvi.

Krajevne oblasti so storile vse kar je bilo v njih moči, da se vzdrži neke vrste delavnega razmerja z narodno vlado v namenu izboljšati razmere v kolikor je to mogoče ter s tem preprečiti splošno nezadovoljstvo naroda.

Amsterdam, Nizozemsko, 19 maja. — Tridnevno slavljenje v češkem narodnem gledališču v Pragi je dovedlo do dogodkov precej ustaškega značaja, kot je razvidno iz poročil iz tega mesta. Civilne oblasti in policija so objavile, da se bo takoj odredilo stroge protiodredbe vključno prepoved zborovanj in sprevodov. Nosilci narodnih znakov ter znakov zaveznišk zastav se bodo strogo kaznovali. Prete z zaprtjem češkega narodnega gledišča, v slučaju, da bi se ponovili taki dogodki.

List "Narodni Listi" so zatrli ker je kljub oblastvenim svarilom nadaljeval s svojo ustaško propagando.

Avstrijska ofenziva.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 20. maja. — Današnje oficielno kablsko poročilo iz Rima pravi, da avstrijske časopisje v uvodnih člankih polagoma navaja prebivalstvo na misel, da avstrijsko-ogrska armada mora pričeti ofenzivo proti Italiji kakorhitro bo ugodno vreme in se bo polegla povodenj reke Pijave.

Muenchener Nachrichten pišejo, da bo italjanski vrhovni poveljnik, general Diaz, ko se bo pričela ofenziva v Italiji, obžaloval da je poslal nekaj svojih čet v Francijo.

Položaj v Rusiji.

ooo

SOVJETOVA VLADA JE IZDALA POZIV, DA SE ZBERE VOJSKA. — UKRAJINCI SO POSEJALI LE MALO ŽITA. — KMETJE SOVRAŽIJO NEMCE. — NEMCI UPAJO, DA BODO ODKRILI VEČJE ZALOGE. — NEMCI SO ZASEDLI OTOK BJORKO. — PETROGRAD NIMA KRUHA. — POMANJKANJE V MOSKVI.

ooo

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 20. maja. — Po nekem brezžičnem brzojavu iz Petrograda je ruska vlada poslala vsem provincjalnim sovjetom poročilo, v katerem se jim naznanja, da niso napravili potrebnih korakov, kakor je bilo ukazano, da se zbere rdeča armada, ki naj bi branila sovjetove republiko proti notranjim in zunanjim sovražnikom.

Obenem s tem poročilom pa se je izdal nov odlok, ki ukazuje, da se tekom enega tedna soglasno z odredbo z dne 8. aprila izvrše potrebni koraki. Odgovornost za to, da se to povelje izvede, pade na predsednika dotičnega sovjeta.

Moskva, 20. maja. (Ass. Press.) — Smolny časnikarski urad objavlja tajno okrožnico, ki je namenjena nemškim listom, katerim zatrjuje, da je ideja, češ, da je mir z Ukrajino le krušno vprašanje, neresnična in da so se nemški komisarji prepričali, da je ukrajinsko žito zato drago, ker se ni dovolj sejalo in ker so majhni lastniki svoje žito zakopali.

Ta okrožnica se glasi:

— Kmetje, ki so skoraj vsi oboroženi, so sovražni Nemčiji in zaradi tega ne obstoje nikake trgovske zveze. Mogoče pa je, da bomo v sedanjem in bodočem prodiranju odkrili večje zaloge in da bomo z oboroženo silo dosegli večje uspehe. V vsakem oziru je upanje, da se izboljšajo naše živilske zaloge, možno. —

Petrograd, 20. maja. — (Ass. Press.) — Nemške čete so zasedle otok Bjorko v Finskem zalivu južno od Viborga in 30 milj severozapadno od Petrograda.

Moskva, 20. maja. — Namesto da bi se s prihodom spomladi in vsled plovbe po rekah položaj glede hrane v Petrogradu in večjih ruskih mestih izboljšal, postaja neprenehoma slabši.

Krušne racije v Petrogradu, kjer je bila dovoljena ena osmina funta na teden, so sedaj popolnoma izčrpane. Tudi drugega blaga je malo.

V Moskvi je živilski položaj nekoliko boljši. Krušne racije so po eno četrtinko funta; drugi živež pa se lahko dobi za visoko ceno. Sladkor je redek.

Položaj po deželi v splošnem ne obljublja izboljšanja v bližnji bodočnosti.

Moskva, 20. maja. — Turški regularni vojaki in Kurdi, ki prodirajo v Perzijo, so zavzeli Soujbulak in Ušno, južno od jezera Urmia.

Neko poročilo iz Tabrisa pravi, da je cilj Turkov Enzeli, ki bo postal osrednja baza, iz katere bodo ogrožali Angleži v Mezopotamiji.

Srbska vojska.

Srbska armada je v najboljšem razpoloženju. — Vojaki zaupajo v zmago. — Mnogo jugoslovanskih prostovoljcev.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Glavni stan druge srbske armade, preko Soluna, 20. maja. — Morala srbske armade je ostala popolna od časa velikih zmag v Macedoniji poleti 1916. Vojaki ne kažejo niti najmanjšega sledu kake vojne utrujenosti, temveč imajo nasprotno trdno in verno zaupanje, katero je deloma pripisovati sedanji velikanski borbi v Franciji in Flandriji, katero smatrajo Srbi za odločilno v sedanji vojni, deloma pa ojačenjem po jugoslovanskih prostovoljcih.

Ako je na naši strani en narod, ki se je pokazal nepristopnim avstrijsko-nemškim mirovnim agitatorjem, tedaj je Srbija. V tem vprašanju so srbski vladni krogi z vojaštvom vred enega mišljenja. Zadnji poskus srbske narodne skupščine strmoglaviti sedanji kabinet je nastal vsled spora glede notranje politike.

Kar se tiče armade, je Avstro-Ogrska vedno poskušala pridobiti jo za mir. Vsak dan so v praznih bombah metali tozadevne pamflete. Avstrijci pa s tem, da pošiljajo tiskane pozive, niso zadovoljni. Odkar so potegnili svoje čete iz Rumunske, se poslužujejo Hrvatov, katerim prepuščajo poskuse, da bi pridobili Srbe, toda zaman.

Za vsakim bolgarskim polkom, ki stoji nasproti srbski armadi, je nastanjena stotnija teh avstrijskih agentov. Toda Srbi zavračajo in zasmehujejo vse pismene in ustmene ponudbe ter navadno nanje odgovarjajo s tem, da podvojijo infanterijski in artilerijski ogenj.

Srbi pravijo, ako bi bila Avstrija njih edina nasprotnica, da bi take agitacije morebiti imele kaj uspeha, toda zavest, da se je Bolgar naselil v najljubših krajih domovine ter da kruto postopa z njihovimi brati, je to absolutna odporna stena proti vsakemu pogajanju z Avstrijo.

Želja, obračunati z Bolgarijo, je tako velika, da bi se Srbi rajše dali iztrebiti, kot pa da bi se odpovedali dnevu obračuna. Misel, da bo nadaljevanje vojne prineslo njihovim ženam in otrokom, ki so kot talci v rokah sovražnika, še več trpljenja, nima pri njih drugega pomena, kot da podžge pogum teh rodoljubov. Med temi se smatra mož, ki mu je življenje, ali celo čast družine več kot pa svoboda Srbije, za izdajalca.

Bolgari se nahajajo kot pred enim letom na najvišjih vrhovih gora, ki so obrnjene proti nam, medtem ko Srbi drže južna pobočja, s katerih so vrgli Bolgare leta 1916. Odkar so ponehale operacije v večjem obsegu, so Srbi izvedli več manjših napadov in so na več mestih izboljšali svoje postojanke. Toda niti na enem kraju niso v dveletnih bojih zapustili ozemlja, katero so enkrat zavzeli.

(Nadaljevanje na 2. strani).

"GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon: 2876 Cortlandt.

Avstrija in Nemčija

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Ko je prorokoval pred par dnevi grof von Hertling, nemški državni kancler o "miru tekom tekočega leta" nekemu ogrskemu poročevalcu, je avstrijski ministrski predsednik von Seydler skoro istočasno povedal neki delegaciji stavkujočih delavcev iz Prage, "da izgledi glede splošnega miru, za katerega se avstrijski cesar neprestano bori, niso tako brezupni kot se to splošno domneva".

Avstrijski zvezni svet, — to je avstroogrske delegacije, — so sklicali, da odobre odločbe življenskega pomena, tikajoče se bodočega razmerja med Nemčijo in Avstrijo ter usode zavojevanih dežel.

Da bo Avstroogrska pod živilskim in ekonomskim diktatorstvom Nemčije — je namignil avstrijski ministrski predsednik von Seydler, ki je rekel neki agrarski delegaciji, da se bo nemško cesarstvo in avstroogrsko v bodoče najbrže smatralo za eno deželo v namenu zaplenjevanja živilskih dobav.

Formalni obisk nemškega generalnega governerja v Varšavi pri avstrijskem generalnem governerju v Lublinu znači, da bodo izločili avstrijski vojaški vpliv v Južni Poljski, soglasno z dobro informiranimi političnimi krogi v Berlinu.

Glede usode Poljske je padla odločitev, dasiravno bodo vse posameznosti šele v bodoče izdelali.

Avstrijsko-poljsko rešitev celega vprašanja pa so konečno opustili. Kot se domneva, bo dobila Avstrija v kompenzacijo sorazmerno prosto roko v Srbiji in Črnigori. Soglasno s poročili iz Draždan, sta se cesarska in kraljevska saška vlada že zdavnaj zedinili glede aneksije Litvanije od strani Saške.

Z ozirom na sedanjo propagando za vzdržanje proti pesimizmu v Nemčiji, pravi stotnik von Saltzman, vojaški kritik "Vossische Zeitung", da bi bili Amerikanci v najslabšem slučaju zmožni izkrcati miljon mož v Evropi pred prvim januarjm bodočega leta, naslednje:

— Mi nimamo nobenega vzroka tugovati glede bodočnosti. Leto 1918 bo imelo v najslabšem slučaju posledico, da bo zapadna fronta v vojaškem smislu zagotovljena v defenzivnem oziru. Če vzamemo vpoštev najslabši slučaj, se moramo z izrabo Iztoka pripraviti na to, da onemogočimo pretnjo sovražnika, ki hoče zadržati od nas surovine.

Saltzman navaja tudi ameriško zgodovino ter pravi:

— Le malo potrpljenja. Prav kot so se severno ameriške kolonije nekoč oprostile angleškega jarma, tako se bo tudi Evropa pod vodstvom Nemčije. Danes bi človek zaklical Angležem: Spomnite se leta 1777! Spomnite se Saratoge! Ypres bo vaša druga Saratoga!

Vodilni socijalistični berlinski list "Vorwaerts" objavlja napad na militarizem, ki ga je vprizoril socijalistični voditelj Eduard Davis.

Kljub večini nemškega državnega zbora, — pravi "Vorwaerts" — in takozvanih zastopnikov tega zbora pri politični vladi, so vendar nazori konservativne kaste ter volja uradništva edino merodajni za praktično zunanjo politiko naroda in njega izbranih zastopnikov. Ostaja vsled tega le domoljubna dolžnost vzeti fizično najboljši del izvršenih dejstev ter pozneje trpeti tudi vse posledice. —

Za cilj sedanje svetovne vojne proglašajo časnikarski mirovni agitatorji ekspanzijo Nemčije s silo na Iztoku in na Zapadu. Pangermani, konservativci, agrarci, veleindustrialci ter aneksionisti pa računajo na nesoglasje večine državnega zbora in na dolgo in vstrajno potrpežljivost ljudskih mas.

Slabost prusko-nemške svetovne politike leži v nerazdružljivi zvezi z nazadnjaško notranjo politiko. Oni domnevajo, da lahko vzdrže svoje privilegije kot vladarji doma z isto brutalnostjo in brezobzirnostjo, s katero skušajo doseči svoje zunanje osvojevalne cilje.

Oslepljeni od slepe vere v svojo vsemogočnost in ono ogrožene sile, proglašajo celo vojno proti svojemu lastnemu narodu.

V boju proti celemu svetu kaže vse, da sprejema naša vlada povsem pokorno svetovno politične vojne cilje hinavsko odkritih Prusov, ki so prekosili ideal hinavsko odkritih Rusov, da se namreč vstanovi notranje prosto ležeło kot jedro, ki je obdano od pokornih protektoratov z inozemskimi prebivalci.

Cela ta metoda je kopirana po ruskm vzoru, posebno z ozirom na osebno zvezo med Poljsko ter Finsko ter z ozirom na dogovore glede zastopstva domačinov in glede dogovora z denarno aristokracijo.

Veliki skupni namen je zagotoviti si nadvlado manjšine v nemškem cesarstvu in v njega neposredni bližini.

Dopisi

Pittsburgh, Pa.

Že dolgo se nisem oglasil z dopisom v našem cenjenem listu Gl. Nar., zato mislim, g. urednik, da me ne boste prištevali k nadležnim.

Najprvo bom poročal, da smo pri nas v Pittsburghu vstanovili Slovensko-Amerikansko Patriotično Zvezo, katere glavni stan bo v Pittsburghu. Namen te nove organizacije bo agitirati med tukajšnjimi rojaki in po bližnjih naselbinah za nakupovanje vojno-varčevalnih znamk,

Priporočljivo je tudi pri vseh tukajšnjih slovenskih društvih, da si izvolijo enega iz svoje srede, da bo med njimi in drugod agitiral za omenjeno stvar.

Kar se tiče te zadeve, je naše društvo Slovenski Sokol štev. 118 SNPJ. že naredilo prvi korak ter smo 12. maja na redni mesečni seji izvolili enega izmed članov, kateri je vsega spoštovanja vreden ter mož na svojem mestu. Pooblastili smo ga, da sme prodajati med in izven članstva vojno-varčevalne znamke. To je naš zavedni rojak Ignacij Podvasnik. Želeti je, da mu vse članstvo in vsi tukajšnji rojaki gredo na roko v tej zadevi.

Priporočljivo bi bilo, da nam sledijo tudi druga društva, da se pokažemo, da smo tudi mi pittsburški Slovenci nekaj zmožni.

Torej, kakor sem prej omenil, si je naše društvo izvolilo zastopnika in obenem kupilo vojno-varčevalnih znamk za 50 dolarjev. Ta nova zveza bo strogo nepristranska. Vstanovljena je samo iz patriotičnega namena.

Ako želi kateri bolj natančnega pojasnila o tej zadevi, naj se obrne na tajnika Antona Zbašnika, Room 102 Bakewell Building, vogal Diamond in Grant St., Pittsburgh. Ker pa naš zavedni rojak Zbašnik posluje vsa dela, ki spadajo v notarske zadeve, bi bilo priporočljivo, da se rojaki iz pittsburške okolice v enakih slučajih vedno na njega obrnejo, kajti on jim bo zadrego po rojaško pojasnil. V vseh važnih zadevah je treba, da se človek posvetuje s takim možakom, ki je za to zmožen. Ta mož je rojak Anton Zbašnik. Ako je kateri potreboval kakšnega nasveta ali bodisi kaj podobnega, se je še vsak izredno pohvalil o njegovem poslovanju.

Pozdrav vsem zavednim Slovencem in Slovenkam.

Mihael Lenarčič.

Indianapolis, Ind.

Ker se le malokdo oglaša z dopisom iz naše naselbine, sem se namenil napisati par vrstic.

Kar se tiče delavskih razmer, so še dokaj povoljne; dela je po vseh tukajšnjih tovarnah dovolj in tudi zaslužek ni preslab. Seveda se razlikuje plača le po dobrih izkušenih livarjih, ki so zaposleni v tukajšnjih livarnah (foundry).

V zadnjem času so se začeli Slovenci seliti v druge kraje, tako da se je slovenska naselbina v Indianapolisu zelo zmanjšala. Odpotujejo največ vsled tega, ker je država Indiana postala suha v mesecu aprilu; sedaj pa rajši delavci gredo drugam, kjer se dobi še kaj okrepčila za uboge trpine, kakor pa da bi tukaj opravljali tako težko delo ob vodi.

Naj omenim, da so se Slovenci v Indianapolisu za tretje vojno posojilo dokaj dobro obnesli. Organiziral se je slovenski klub za prodajo tretjega posojila svobode. Člani tega kluba so sledeči: Jos. Gačnik, Louis Bon, John Perkovič, Jos. S. Zore, Anton Markič, Anton Beranič in Anton Mrvar. Ti rojaki so prodali samo med Slovenci bondov za tretje vojno posojilo za skupno svoto 8700 dolarjev.

Zahvalimo se vsem, ki so podpisali posojilo svobode, kajti s tem smo se skazali, da spoznavamo, da živimo v deželi svobode in je tudi naša dolžnost, da jo podpiramo.

Na smem pa zamolčati, da so naši rojaki podpisali tudi prvo in drugo posojilo za večje svote in to največ po tovarnah. Da smo prevzeli tretje posojilo na ime svojega naroda, smo se s tem skazali, da se tudi mi borimo za svobodo. Hvala vsem tistim, ki so podpisali posojilo svobode na ime svojega naroda.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam tega lista.

J. Gačnik.

Jugoslov. Matica

Dne 8. maja je imela Jugoslovanska Matica v New Yorku svojo redno sejo, na kateri se je razpravljalo o sedanjem delovanju te mlade, a močne in solidne jugoslovanske ustanove. Nadalje se je tudi razpravljalo o njenem bodočem delovanju. Veseli nas, ker smo se uverili, da se vse delovanje vrši v oni smeri, ki je bila začrtana takoj od početka, namreč, da na zdravem programu druži vse Slovence, Hrvate in Srbe.

Po tajnikovem poročilu je Jugoslovanska Maatica v aprilu pričela svoje kulturno delo s 40. člani. Med temi najdemo najvplivnejše Slovence, Hrvate in Srbe. Njen predsednik je poznani izumitelj in profesor na Columbia vseučilišču ter srbski generalni konzul Mihajlo I. Pupin.

Takoj prvi mesec se je Jugoslovanska Matica zavzela za prodajo bondov posojila svobode, katerih je prodala za več kot 150 tisoč dolarjev. S tem smo Jugoslovani mesta New Yorka dostojno pokazali vladi Združenih držav svojo lojalnost in voljo, da ji hočemo po svojih močeh pomagati do zmage v tej sveti vojni, ki se vodi za svobodo zatiranih narodov, med katere spadamo tudi mi Jugoslovani.

Ta teden pa si je Jugoslovanska Matica nadela nalogo, vdeležiti se vseh agitacij ter svečanosti in prireditev v prid Ameriškega Rdečega Križa.

Koncem junija pa bo Jugoslovanska Matica obhajala Vidov dan in deluje z vsemi svojimi močmi na to, da bi ta jugoslovanski praznik proslovali skupno Slovenci, Hrvati in Srbi, da s tem pokažemo svojo edinost. pa tudi nevpogljivo vero in vdanost v borbo, katero vodijo naši bratje v Evropi za svobodo in združenje našega naroda. Za proslavo Vidovega dne se je že odredilo vse potrebno in upati smemo, da bo to največja manifestacija Slovencev, Hrvatov in Srbov mesta New Yorka za našo edinost in borbo, katero danes vodimo.

Tako se razvija ta jugoslovanska organizacija, ki zasluži vso našo pažnjo in pomoč, kajti vstanovila se je z namenom, da druži in ojačuje troedini jugoslovanski narod in mu kaže pot za bodočnost. Da se to celo delovanje Jugoslovanske Matice vsestransko ceni, se razvidi iz tega, da se je na zadnji seji priglasilo 35 novih članov. Prepričani smo, da bo Jugoslovanska Matica, ki zdaj šteje že nad 80 članov, v kratkem štela nad 100 udov. S takim delom, kakoršnega je Jugoslovanska Matica do zdaj pokazala, to tudi v polni meri zasluži.

Šesturno delo.

V tovarni mila Lever Bros. v Liverpoolu na Angleškem se je s prvim majem uvedlo šesturno delo. Vodstvo tovarne je izjavilo, da je prepričano, da se bo moral položaj delavcev po vojni splošno izboljšati ter da se ni več mogoče vrniti pod stari sistem. Tovarna hoče biti prva, ki bo sledila nasvetu Lloyd George-a, ki je pred enim letom odkrito povedal podjetnikom Anglije, da se ne bodo delavci več vrnili v tovarne pod starimi razmerami, kakorhitro bo končana ta vojna. Delavci so bili prvi, ki so rešili državo pred propadom. Dali so življenje, izvrševali so neštete druge dolžnosti v tovarnah, na morju in pod zemljo. Oni so bili, ki so trpeli največ, ki so žrtvovali največ v tej vojni, zato se jim mora dati njih pravice.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ.

RAZVALINE TOVARNE AETNA CHEMICAL CO. V OAKDALE, PA.

Kako velika more biti armada, da porazi Nemčijo?

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Kako veliko armado je treba spraviti na noge, da se porazi Nemčijo? Ali je treba armade nedoločenega obsega, katero se lahko poveča soglasno z nastajajočimi potrebami, ali pa armade, koje konečno število je določeno vnaprej, katero število je cilj, k kateremu so obrnjeni vsi napori naroda?

Kongres bo kmalu rešil to vprašanje, kakorhitro bo vzel v roke novi armadni program vojnega tajnika Bakerja, ki zahteva dovolilo $15,000,000,000 ter dovoljenje, da sme poklicati predsednik pod zastave toliko mož, kot se mu zdi potrebno, da se zmagoslavno izvojuje vojno.

Na strani dovoljenja te odredbe v roke predsedniku stoji argument, da ni primerno določati obsega armade, da je število vojakov, katere lahko stavimo na bojno polje, odvisno od tonaže ladij in da bi morala biti vsled tega zakonodaja elastična dovolj, da dopušča prilagodenje k obstoječemu položaju. To je naziranje, ki ga zavzema senator Charles S. Thomas, demokratični član senatnega komiteja za vojaške zadeve.

Od strani opozicije se ugotavlja ugovor, da se ne more podvzeti nobenega podjetja, najmanj pa veliko podjetje z upanjem na uspeh dokler ni tukaj gotovega cilja. Vojak cilja na tarčo in tako bi moral delati tudi vojni department. To je ena pot, po kateri je treba hoditi. Druga pot pa obstaja v Liberty posojilih, o katerih se zahteva, da so definitivni in da se gibljejo z rastočo naglico proti konečnemu cilju. Trdi se nadalje, da zahteva sedanja zaostalost gotovih delov vojnega programa, kot onih glede zrakoplovstva in artilerije že sedaj polno in konečno ugotovljenje programa To je stališče, ki ga zavzema Harry S. New, republikanski član senatnega komiteja za vojaške zadeve.

— Mi moramo imeti določen načrt, — je rekel senator New, — iz najmanj 3,000,000 mož. Sedaj bi morali vsi ti možje že oditi v taborišča. Če ne bodo tam kmalu, smo lahko gotovi, da ne bodo pripravljene za boj do spomladi 1919.

— Bili smo v vojni že več kot dvanajst mesecev in priprosto dejstvo je, da nimamo nikakih mož, ki bi bili izvežbani v najvišji meri za službo v zakopih prve vrste.

To ne pomeni nič slabega glede naših mož. Oni se uče hitreje kot katerikoli drugi, vendar pa je dolgo pripravljalno vežbanje pogoj moderne vojne. Izdelati bi bilo treba vse načrte za 3,000,000 mož vsporedno z vsemi načrti za potrebščine.

— Dosedaj smo morali dobivati številne stvari od svojih zaveznikov, — obleko aeroplane in topove. Vsako najmanjšo posameznost bi bilo treba izdelati, kajti drugače bi možje in oprema ne bili pripravljeni. Jaz mislim, da smo dosti izvršili, a naš sedanji položaj — zavlačenje glede številnih panog programa, — kaže pomanjkanje definitivnega izdelovanja načrtov vnaprej. Jaz sem pripravljen dovoliti vsako zaželjeno množino nad 3,000,000, vendar pa mislim, da je treba določiti minimum tam.

Med obema, senatnim in hišnim komitejem za vojaške zadeve teče delilna črta glede vprašanja dovoljenja dvigniti veliko armado in obstoječa zev ne teče vedno ob črti strank. S. Hubert Dent ml., demokratični načelnik hišnega komiteja za vojaške zadeve, se zavzema za armado 5,000,000 mož, dočim je v drugih ozirih v soglasju z načrti administracije. Julius Kahn, republikanski član komiteja, je strog zagovornik programa vojnega tajnika. Naslednja mnenja drugih članov senatnega komiteja za vojaške zadeve kažejo vsako svojo posebno smer.

— Ne mislim, da nam je treba določiti najmanjše število mož, katere naj se vpokliče in tudi ne največjega števila, — je rekel senator Duncam O. Fletcher, demokrat. — Vse je odvisno od tega, kako mnogo čet smo v stanu prevesti in za koliko čet smo v stanu skrbeti potem ko smo jih spravili tjakaj Jaz mislim, naj se to prepusti predsedniku.

Senator Howard Sutherland, republikanec, je rekel:

— Ne mislim, da bi se smel kongres odpovedati moči, katero mu je izročila konštitucija, da namreč dvigne armade v obrambo dežele. Jaz sem mnenja, da se mora kongresu povedati vnaprej, zakaj se bo dotični denar izdalo in tudi to koliko vojakov se hoče spraviti na noge. Mi moramo vedeti, koliko se namerava izdati v vsaki panogi tega novega vojnega programa ter moramo imeti priliko za preiskavo dotičnih izdatkov. Vse karte bi morale ležati na mizi. Nikake potrebe ni, da bi kongres dal prazno dovolilo, da se spravi na noge armado. Kongres bo v zasedanju ter lahko sklepa o povečanjih kakorhitro bodo taka povečanja potrebna.

Senator Chamberlain, demokrat, je rekel:

Jaz mislim, da je težko določiti število mož, kajti vse to je odvisno od prevoznih zmožnosti. Mislim da naj se da polno avtoriteto za popis tolikega števila novincev kot mogoče.

— Jaz se zavzemam za armado petih miljonov mož — je rekel senator W. Weeks, republikanec. — Jaz mislim, da se bo določilo število mož, ki jih je treba vpokličati kot se bo zdelo to primerno. Za sedaj ne moremo pričakovati, da bi pošiljali svoje ljudi hitreje kot po stotisoč na mesec. Vse je odvisno od prevoznih zmožnosti. Nove ljudi pa bi se moralo poklicati prav tako hitro kot se izurjene pošilja preko.

V hišnem odboru za vojaške zadeve je manj opozicije proti programu Bakerja kot pa v senatnem odboru, kar znači, da je primera resnična, v kolikor sta senat in poslanska zbornica v celem prizadeta. Načelnik hišnega komiteja, Dent, je rekel:

Jaz se zavzemam za dovolila karkoli denarja potrebuje vojni department ter sem zato, da se avtorizira armado pet miljonov mož. Mislim, da bi bil dušeslovni učinek tako na to deželo kot na Nemčijo, velike vrednosti. Obodril bi naš narod, da spozna, da imamo vendar definitiven cilj moči.

Zavzemam se za to, da se da predsedniku polnomoč vpoklicati tako veliko armado kot jo je treba — je rekel Julius Kahn, republikanec. — Kongres se ne sme bati radi kakega popusta glede polnomoči in sile. Mi dejanski določamo število mož v zneskih denarja, ki jih dovoljujemo ter bomo vedno ohranili zase to kontrolo. Mislim, da je dobro dati predsedniku polnomoč za vpoklicanje kateregakoli števila, katero smatra za potrebno, da se zmagoslavno izvojuje vojno ter mislim, da bo imelo to večji dušeslovni učinek kot pa navadno dejstvo, da se navede število vojakov. To kaže, da ne nameravamo staviti nikakih omejevanj na silo, katero hočemo spraviti pod orožje v namenu, da izvojujemo zmago.

Mislim, da bi morali čutiti predvsem pogum vspričo vsega, kar smo izvršili dosedaj. Nekatere naših tvornic so zaostale, vendar pa je od sedaj naprej pričakovati odločilnega izboljšanja. Zapomniti si namreč moramo, da so morale tudi druge dežele doživeti zavlačenja in težkoče tekom prvega leta vojne.

William J. Fields, demokratični član hišnega odbora, je mnenja da ne bo imelo dušeslovje nikakega učinka na izvojevanje vojne v tem ali onem oziru.

— Vzel bom može in jeklo da se porazi žnjimi Nemce — je rekel. — Mislim, da je povsem stranska stvar, če ima predsednik avtoriteto vpoklicati katerokoli število mož, katero si želi, ali če mi v kongresu določimo to število. — Jaz mislim, da mu bomo dovolili vse, karkoli nas prosi. V vojaških zadevah smo pripravljeni sprejemati priporočila naših vojaških mož, a v civilnih zadevah se bomo posluževali le svoje lastne sodbe.

Thomas S. Krago, republikanski član istega odbora, je rekel: — Mislim, da je pravilno prepustiti celo stvar predsedniku. Pri tem ne gre za določenje najmanjšega števila, temveč za odrezanje največjega. Če bi rekli pet miljonov mož bi ne bilo predsedniku treba poklicati več kot dva miljona mož, če bi se mu zdelo to primerno. S tem hočem reči, da ne poznamo mi nikake poti, kako bi ga mogli prisiliti, da vpokliče gotovo število mož. Mi le lahko določimo, da jih sploh pokliče. Domneva se lahko vnaprej, da bo predsednik vpoklical toliko število kot ga je treba, in jaz sem zato, da se mu da vse, kar želi.

A. C. Shallenberger, republikanec in prejšnji governer Nebraske je mnenja, da vedno naraščajoči stroški opremljanja vojakov, kot so razvidni v novih proračunih predstavljajo vprašanje, ki je večje važnosti kot onb, ali naj ima predsednik polnomoč, da vpokliče ono število ljudi, ki se mu zdi primerno.

Srbska vojska

(Nadaljevanje s 1. strani.)

V zelo krvavi bitki so Srbi pred dvema tednoma zavzeli važni greben Vetrnik. Vrh obvladuje oboje pobočij in Srbi so mnogo trpeli vsled sovražnega ognja.

Da Bolgari poznajo vrednost te postojanke, je dokaz ta, da so še osemkrat poskusili zopet se polastiti grebena. Postojanke so zdaj trdno v srbskih rokah in Srbi obvladujejo severno pobočje Vetrnika, vsled česar so postojanke bolgarskih rezerv skrajno neugodne in ogrožajo njihove komunikacije.

V zraku imamo odločno premoč, za kar se imamo zahvaliti angleškim, francoskim in srbskim zrakoplovcem. V zadnjih dvanajstih mesecih Bolgari in Nemci niso izvršili nikakega bombnega napada na srbsko fronto, sami pa so skoro vsak dan morali trpeti vsled bombardiranja.

Dolžnosti v Ameriki živečih tujcev

Piše. **Joseph Buffington.**

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Danes se nahaja v Združenih državah 14 miljonov peststotisoč ljudi, ki niso rojeni tukaj. 14 miljonov nadaljnih je otrok onih, ki so bili rojeni izven Združenih držav.

Nek cenzus, ki so ga pred kratkim vprizorili v neki industrijelni napravi, je pokazal, da je bilo 25 tisoč delavcev inozemskega pokolenja. Od tega jih je prišlo 10 tisoč iz držav centralnih zaveznikov. Od teh desetih tisočev je tisoč štiristo naturaliziranih državljanov Združenih držav.

Ta dejstva in te številke bodo morda presenetile one, ki ne poznajo inozemcev, a pri onih, ki jih poznajo, ne bodo povzročile nikakega vznemirjenja. Skoraj četrt zunaj rojenega prebivalstva, ki je prešlo v Združene države, se je pozneje nastanilo v — Pennsylvaniji.

William Penn je bil prvi vstanovitelj države, ki je privedel v svojo kolonijo ljudi različnih plemen. Ta različna plemena so pripomogla k grajenju države Pennsylvanije, si nakupila v nji svoje domove, imajo svojo deco v naših šolah v Pennsylvaniji, ki pozna zunaj rojene, vrjame vanje.

Danes imamo v Pennsylvaniji miljon 500 tisoč teh zunaj rojenih.

V 25 letih, odkar sem sodnik Združenih držav, sem prišel potom naturalizacijskih sodišč v tesen stik z temu zunaj rojenimi ter se naučil razumevati jih. Vrjel sem vanje ter sem vedno rekel, da se bodo izkazali kot dobri Amerikanci v slučaju, če bi prišla vojna.

Podpisal sem veliko odlokov, s katerimi so postali tisočeri ameriški državljani in vedno sem vesel, če pride eden njih k meni in mi pove, da sem ga napravil jaz — ameriškim državljanom.

V teh težkih časih, ko je opaziti toliko strahu med našimi zunaj rojenimi državljani, ki se boje internirania ali celo ječe, so prišli ti ljudje k meni po nasvet. Jaz sem bil v stanju pomagati jim in ker sem našel, da bo moja pomoč zanje dobra, sem smatral za pravično, če objavim splošno poslanico sveta, svarila in pouka za naš zunaj rojeni del prebivalstva Pennsylvanije.

* * *

V prvi vrsti hočem reči da sem smatral za svojo prvo dolžnost iznajti, kaj bo naša vlada storila v slučaju vojne in če bo sledila vzgledu narodov v Evropi ter internirala ljudi, ki so bili nekoč državljani dežel, ki se nahajajo v vojni z nami. Veseli me povedati vam, da nima vlada nobenega namena internirati nikogar in da se bo vsak človek, ki bo interniran, interniral samega sebe s tem, da bo dokazal, da ga mora vlada internirati.

Vlada hoče pričeti z zaupnostjo in z vero v vse, ki žive tukaj ter ne bo internirala ali oropala prostosti nobenega zunaj rojenega moža, nobene dežele, dokler je dotični človek resnično lojalen Ameriki.

Želim vam reči še naprej, da je naša vlada močno prepričana o tem, da bi bilo vsako slabo postopanje od strani kateregakoli ameriškega državljana proti zunaj rojenemu človeku le zaraditega, ker se nahaja Amerika v vojni z dotično deželo, resen madež na dobrem imenu Amerike.

Veseli me, dati našim sorojakom, ki so bili rojeni zunaj zagotovilo, da vlada ne bo nikogar motila ali ga celo vrgla v ječo, ki ne bo storil vladi nikake krivice. Toliko glede dobre volje vlade napram zunaj rojenim.

Kako pa je stvar glede dobre volje slednjih napram vladi? —

To me dovaja do tega, da dam nadaljno izjavo glede previdnosti vsem onim, ki bi morda imeli slabo razpoloženje napram naši vladi ali onim, ki radi poslušajo slabe nasvete ali takim, ki so iz kateregakoli vzroka postali nelojalni napram Ameriki ter obračajo od nje svoje obraze.

Moj nasvet takim možkim in ženskam je, naj postoje, gledajo in poslušajo predno gredo naprej. V časih, kot so sedanji, ne more taka pot dovesti nikamor drugam kot do žalostnega konca. Vojna predstavlja namreč ločilno črto.

Spomnite se, da bo to, kar je bilo morda pretekli teden le bedasto ali neprevidno v besedi in dejanju, mogoče izdajstvo, ko bo prišla vojna. Spomnite se, da ne more v slučaju vojne noben človek služiti dvema gospodarjema. Iz pradavnosti prihaja namreč sporočilo:

— Izberite si danes, komur hočete služiti!

Nobene take stvari ni, ki bi si jo lahko nazvalo polovično izdajstvo. Vsako izdajstvo je celotno izdajstvo.

Noben zunaj rojen človek, ki se nahaja danes v Združenih državah, se ne sme tolažiti z mislijo, da ni dolžan nobene zvestobe napram Združenim državam, ker ni postal naturaliziran državljan in da se ga raditega tudi ne sme in ne more kaznovati radi izdajstva proti Združenim državam.

To nikakor ni res tèr je dobro za nas vse, če smo tu rojeni, naturalizirani ali nenaturalizirani, spoznati in razumevati, v kakšnem razmerju stoji vsak izmed nas napram vladi z ozirom na zločin izdajstva.

Najvišja dolžnost vsake vlade je — zavarovanje same sebe. Vsled tega je tudi izdajstvo proti kaki vladi, ker se tiče življenja vlade, najvišja oblika zločina.

Vsakdo, ki je dolžan zvestobo vladi, je tudi zmožen biti kriv izdajstva. Doma rojeni človek raditega, ker je bil rojen tukaj. Naturalizirani človek raditega, ker je prisegel zvestobo. Nenaturaliziran ali tujec pa raditega, ker živi tukaj v sedanjem času.

Vsakdo izmed nas ve, da moreta biti tu rojeni in naturalizirani človek kriva izdajstva, vendar pa naj vam prečitam iz knjige same, kaj pravi najvišje sodišče v Washingtonu glede tujcev, ki žive v deželi v času vojne:

— Tujec, dočim stanuje v deželi, dolguje krajevno in začasno zvestobo, ki traja naprej skozi dobo njegovega bivanja, — pravi sodišče ter sledi s tem principijem, katere je bil ugotovil Daniel Webster v času, ko je bil državni tajnik:

— Neodvisno od bivanja v namenu, da se nadaljuje s takim bivanjem, neodvisno od bivanja, neodvisno od podaje katerekoli prisege zvestobe ali odpovedi kake prejšnje zvestobe, je dobro znano, da jo vsak tujec ali zunaj rojen po javni postavi, dokler se mudi v okrilju neja kake tuje vlade, dolžan poslušnost postavam one vlade in da se ga lahko kaznuje radi izdajstva ali drugih zločinov kot se lahko kaznuje doma rojenega, dokler ni njegov slučaj izpremenjen vsled kakih pogodbenih pridržkov.

Moj navset je vsled tega, za vsakega zunaj rojenega moža, ki se mudi v Združenih državah, vzdržati se točno vsake nezvestobe. Držati se proč od vsakega, ki svetuje kako nezvestobo.

Dejanski je vsak turojen naturaliziran ali tujec, ki ve za take nelojalne načrte in namene, že sam posebi na nevarnih tleh, dasiravno ni morda sam ničesar storil.

Kot vaš prijatelj vam hočem reči, da ni le izdajstvo ona stvar, ki obstaja iz odprtih dejanj, temveč je tudi manjše izdajstvo, da bi se take vednosti objavilo.

To hoče pojasniti zelo priprosto, kajti marsikogar bo rešilo iz velikih zadreg. Če kak možki ali ženska ve o kaki zaroti proti Združenim državam ter ohrani to zase, je to pravtako kot da bi sprejemala ukradeno blago. Isto je tudi z izdajstvom samim. Prikrivati izdajstvo, se pravi — sam napraviti izdajstvo.

V teh časih je edino varna pot za vsakega turojenega, naturaliziranega ali tujca, ne le izogibati se izdajstvu, — temveč iti, če izve kdo o izdajstvu, osebno ali pa pisati kakemu javnemu činitelju ter mu povedati vse, kar ve.

Ni mi potreba praviti, kako številne oblike lahko zavzame izdajstvo, kajti izdajstvo bo vedno našlo na stotine različnih tajnih poti, po katerih more dati pomoči in simpatije sovražniku. Pravica pa more imeti le en priprost tek. —

Bodite lojalni, resnicoljubni in odkriti napram vladi, in svesti si boste, da ne delata nobenega izdajstva.

S tem ne skušam reči ljudem, kako blizu se lahko približajo črti izdajstva, ne da bi jo prekoračili. Jaz jim pripovedujem, kako daleč se lahko vzdrže od črte s tem, da so lojalni zastavi in Ameriki.

Kadar vozi kak človk ob prepadu, skuša voziti tako daleč od roba kot mu je to mogoče. Moj nasvet za vsakega zunaj rojenega človeka, ki pride k meni, bo naslednji:

— Postavite zastavo ob svoja vrata, postavite drugo na svojo suknjo, a ohranite predvsem eno v svojih srcih.

Če boste storili tako, boste vedno veljali za sorojake Washingtona in Lincolna in noben narod ni še nikdar ljubil kakega voditelja in naj bil kralj ali kajzer, sultan ali car, tako, kot ljubijo danes vsi narodi Georga Washingtona in Abrahama Lincolna.

Sledeč njiju lojalnim stopinjam ne more zaiti noben pripadnik nobenega plemena na strampota.

NEMŠKI NAPAD S STRUPENIMI PLINI NA ZAPADNEM BOJIŠČU.

Slovenski Narodni Dom v Girardu.

Gorenja slika predstavlja Slovenski Dom v Girardu, ki so ga zgradili tukajšnji Slovenci in iz okolice.

Poslopje je izdelano moderno na State St., kjer vozi mimo poulična železnica. V pritličju je primeren prostor za vsakdanje shajališče in zabavo rojakov. Nad tem sta dva prostora za trgovino, kjer ima v enem rojak g. Cekuta mesarijo, v drugem pa g. A. Nagode grocerijo.

V nadstropju je lepa dvorana za veselice z odrom za godbo, pevce ali pa za kako predstavo in poleg te sta še dva manjša lokala za obdržavanje društvenih sej itd., kar popolnoma odgovarja potrebam rojakov.

Slovencev ni posebno veliko tukaj, pač pa so složni ter vsi za napredno narodno stvar, kar potrjuje ponosni Slovenski Dom.

Girardskim rojakom čestitam!

Janko Pleško.

ARMENCI V BOJU S TURKI.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 18. maja. Iz armenskih virov se je izvedelo da se vsepovsod v Kavkazu Armenci organizujejo, da se zoprstavijo nameravanem turškemu prodiranju proti vzhodu. Brzojavna poročila iz armenskih in turških virov naznanjajo, da je od časa do časa prišlo do bojev med armenskimi in turškimi četami in jasno se je opazilo, da je bil turški pohod proti vzhodu zelo oviran.

Navzlic sovražni propagandi in tartarskemu izdajstvu so Armenci odločni boriti se za svojo narodno stvar in obrambo svoje dežele do smrti. Pri nekem navdušenem zborovanju v Tiflisu je predsednik narodnega zbora zaklical: "Ako že moramo umreti, umrimo častjo."

Naslednjega dne so armenske trgovske zadruge sprejele resolucijo, da se pokličejo pod orožje vsi sposobni moški; prišli so tudi da jaki in rekli, da je bojno polje edini kraj, kjer bodo nadaljevali svoje študije.

Carigrad, Turčija, 17. maja. — Ciskavkazija je razglasila svojo neodvisnost. Odlok, da se razglasi za neodvisno državo, je bil sporočen centralnim in nevtralnim državam.

Evropski del ruske kavkaške provincije je splošno znan pod imenom Ciskavkazija in leži ob severnem obronku Kavkaškega gorovja.

ZENITNA PONUDBA.

Želim se seznaniti s Slovenko v svrho ženitbe, bodisi dekle ali vdova: 25 do 35 let stara. Jaz sem star 35 let, imam stalno delo in 5 tisoč v vrednostih. Katero veseli, naj mi piše pod naslovom:

Ženin 35, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

(21-22—5)

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Vaše zdravje

zahteva snažnost in natančno ravnanje pri vseh zdravniških predpisih in nasvetih. Da vam bo mogoče odstraniti marsikako bolečino, ki preži od vseh strani na vas kot hud sovražnik, bodite vsled tega vedno pripravljeni. Imejte vedno pri rokah

Severa's Antisepsol.

To je izvrstno higijenično in antiseptično sredstvo, ki naj bi se rabilo sleherni dan pri izpiranju ust, pri grgljanju, pri izpiranju ušes, nosa, ali pri antiseptičnem izpiranju ran in otiskov. To zdravilo vam hladi in leči bolestne dele in srbeče izpahke. Navodila so označena na zavitku. Cena 35c. Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NAZNANILO.

Vsem članom in članicam Slovenskega samostojnega podpornega društva North Chicago in Waukegan tem potom naznanjam, da se gotovo vdeleže redne društvene seje v nedeljo dne 26. maja.

Ker je na dnevnem redu več zelo važnih stvari, zatorej pridite vsi; izvzeto je le delo ali bolezen.

Opominjam tudi vse tiste člane in članice, kateri ne plačujejo redno asesmenta, da se ravnajo po društvenih pravilih str. 20, točka 47; zato ima vsak pravila, da se po njih ravna.

Nepoznanje pravil ne opravičuje nikogar, da jih krši, društvo ni krivo, ako je kdo suspendiran, pač pa vsak sam. Torej pozor!

Anton Celarec, tajnik.

(21&23—5)

Rada bi izvedela za naslov najinega očeta MIHAELA LEVSTIK, doma iz Sodražice na Dolenjskem. Pred tremi leti smo bili skupaj vsi trije v Aurori, Minn., in potem se je bil preselil na Chisholm, Minn., a sedaj ne veva, kje se nahaja in ako je še pri življenju. Zatorej vljudno prosiva cenjene rojake širom Združenih držav, ako kateri ve za njegov naslov, da ga nama pošlje, za kar se že vnaprej zahvaljujeva. V Združenih državah se nahaja že 26 let, pa največ po Iron and Range v Minnesoti; ako pa slučajno sam čita ta oglas, pa naj se sam javi svojima sinoma. — Joseph in John Levstik, Box 48A, R. F. D. No. 2, Johnstown, Pa.

(21-23—5)

Rojake Slovence v ruskem ujetništvu prosim, ako kdo ve za JANEZA in FRANCETA SINTIČ, doma iz Kočarij št. 11 pri Kostanjevici na Dolenjskem, da mi naznani, kje bivata. Slišala sem, da sta nekje na Ruskem ujeta. Moj naslov je: Agnes Vodeničar, 112 North Water st., Sharon, Pa. (21-23—5)

Jaz Jure Šavor iz Bojanje vasi št. 51 išcem te, dragi brat. Ako čitaš ta oglas, prosim te, da se mi oglasiš, ali če pa kdo rojakov ve, kje se nahaja, naj mi naznani, mu bom hvaležen. — Jure Šavor, Box 135, Gary Ind. (21-23—5)

Ali ste bolni?

Čitajte ta oglas in spoznajte resnico.

Jaz zdravim vse kronične bolezni možkih in žensk.

Dr. Cowdrick, špecijalist z X žarki nudi svojo službo možkim in ženskam, ki trpijo na kroničnih boleznih. Moj urad je popolnoma opremljen z najbolj znanstvenimi in modernimi električnimi stroji, katere se lahko dobi. Moj veliki stroj za X-žarke je zelo mogočen ter mi pogosto pokaže bolezni, ki niso razvidne vsled navadne preiskave.

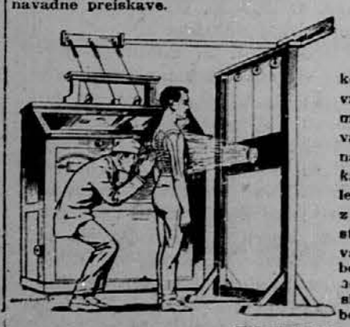

MOJA PREISKAVA.

Moja skrbna in natanka preiskava vsakega bolnika, ki pride k meni, je eden izmed vzrokov mojega uspeha v moji stroki. Moje metode so različne od onih, ki se jih navadno uporablja. Zdravim vsakega bolnika na podlagi natančnega stanja in bolezni, na kateri trpi. Če po skrbni preiskavi vaše bolezni najdem, da vam n.orem pomagati, bom z veseljem storil to. Če vas pa na drugi strani ne morem sprejeti v zdravljenje, vas bom obvestil ter vam svetoval na najbolj prijazen način. Moja preiskava, vključno uporaba stroja za X-žarke ter floureskopa, mi kaže vaše resnično stanje in bolezen.

POSEBNO OBVESTILO.

Potrebujem vašega zaupanja, hočem da se oglasite ter govorite z menoj glede svojih trublov v vašem lastnem jeziku. Zapomnite si, da nisem navaden zdravnik, temveč špecijalist, z leti izkušnje v zdravljenju bolezni kot je vaša. Čim bolj kompolicirana je vaša bolezen, tem bolj se zanimam zanjo. Vsa moja zdravljenja so prijetna in nobena stvar ne boli ali povzroča veliko bolečin. Ko se oglasite, boste deležni moje pozornosti z eno samo mislijo. — da se vas spravi zopet k zdravju v najhitrejšem mogočem času. Ne odlašajte te stvari, temveč se oglasite takoj. — Pozneje se boste kljub temu oglasili. Zakaj ne sedaj? Nikake pristojbine za konzultacijo in preiskavo, če se zdravite pri meni.

Vaš jezik tolmačen. **DOKTOR WOLFE** CLEVELAND, O.

ŠPECIJALIST

2047 E. 9. cesta. — 4. nadstropje. — Vzemite vspenjačo.

Uradne ure: — Vsaki dan: 9. zjutraj do 8. zvečer. V nedeljah in praznikih le od 10.zjutraj do 1. popoldna.

STRMA PEČ
(MONTE CIMONE)

Zadnji lanec Poliškega pogorja — ki se razteza od Forca dei Disteis pa do rečice Fella — ima svoje vrhovišče v Monte Cimone, ki ga brez drugega lahko nazivamo slovensko Strmo Peč (2380 metrov). To ime je našel češki alpinist dr. Ružička. V podnožju tega vrha iz strmin doli teče potok Sternepeit. S poti skozi Reklansko dolino po grapi hudournika gori se vidijo zadnji skalnati robovi pod glavnim vrhom in gotovo je, da so se ti imenovali Strme Peči. Nekdaj itak niso imeli imen za vrhove, ampak le za one predele gora, ki so bili še v obsežju pašnikov. Povečem so imena vrhov, posebno na koroško-furlanski meji, vzeta od ekonomično pomembnih mest v dolini ali na pobočju. Ime Strma Peč se je med češkimi turisti tudi že udomačilo, zato se ga oprimem tudi jaz. Ves zahodni lanec Poliške skupine nosi, dasi je danes docela na italjanski zemlji, toliko sledov nekdanjega slovenskega prebivalstva, da se nomenklatura ne da dragače ugotoviti, nego segajoč nazaj, ko je Reklanska dolina bila še slovenska.

Izbral sem si za vodnika starega Franca Marecna, Furlana iz vasi Raccolana, ki pa je pastiril tudi v Reziji in govori rezijansko narečje; on je najboljši informator za Kaninsko in Poliško skupino od italjanske strani.

Odrinila sva 17. septembra ob četrt na sedem zjutraj, v negotovem vremenu, iz prijazne Chiusaforte (furlansko: Sclusa). Odtod drži vozna pot do glavnega kraja v dolini: Saletto. Takoj za Raccolano prekorači pot z lesenim mostom reko Reklanico. Tako govore stari Furlanje, tako je ugotovil staro ime profesor Marinelli: Raccolana pa je staro oficijelno ime. Od mostu naprej drži pot precej strmo gori ob levem bregu; pod teboj globoko med navpičnimi skalami teče Reklanica. Kraj za mlini se imenuje "Popoše", najbrže pokvarjeno iz nekdaj slovenskega imena. Kmalu nato se izteka na levi strani Rio Cule (pač slovenski "kolk"); Reklanica pa ostaja globoko zarita. Most, ki vede tukaj zopet na desni breg, se imenuje Ponte Curite ("korita"). Gori grede vidiš na levo v mični legi cerkvico najstarejše vasi v Reklanski dolini: Patoc ("potok"). Nad Potokom gori moli lepi vršec Jovet di Patoc. Jovet je slovenski "vršič". To ime je še ohranjeno v Useiz, ki je prehod iz Reklanske doline na desno od Joviet di Patoc v Dunjo. Zemljevid vojno-geografskega instituta iz leta 1880. pa je napačno krstil 1893 m (prav Jovet di Cadramazzo ali Mali Javor) v Monte Usez.

Novi Lechnerjev zemljevid 1:50,000 je enostavno prerisal profesor Marinelli; seveda je tupatam vrinil kako napako. Globoko deber R. Chiout Cali obkroža jo v ozadju lepe gore: Jovet di Patoc (1814 m), Ciastellat (1861 m) in Cinc di Vallisetta (2186 m). Vallisetta pomeni "dolinica". Zemljevid Conte Brazza iz l. 1881 pa imenuje nekoliko nižji vrh na desno od Cione di Vallisetta "La Dolina". Očitno se je struga Rio Chiout Cali imenovala "dolina" ali "dolinica", vrh nad njo "Vrh Dolina" in to je prevedeno v Vallisetta. Isti Brazza pa rabi za Vallisetta Monte Usez. Na Lechnerjevem zemljevidu je Monte Ciastellat (1893 m) napačno postavljen zadi za glavno rajdo gor, mesto da bi stal tik Jovet di Patoc s staro Marinellijevo koto 1861 m; kota 1893 m pa je pravi Jovet di Cadramazzo, to je Vršič nad Kodermaci. To kaže, kako silno so razmetana geografska imena. Po mojem mnenju je še pričetkom 19. stoletja moralo biti v navadi slovensko imenovanje, katero se je skušalo nadomestiti z italjanskim, pri tem so se pa stara slovenska imena pokvarila in zamenjavala. Na levu v lancu torej slede: Jovet di Patoc (1814 m), Ciastellat (1861 m), prehod Useiz, nad katerim se prava škrbina sedaj imenuje Portata, po naše bi bilo Velika Vrata. Jovet di Cadramazzo je skrit za Ciastellat. Sledi Cinc di Vallisetta (2186 m), potem daljši greben brez imen in vršac Strma Peč (Monte Cimone). Pri tej priliki opomnim, da je avstrijski zemljevid iz leta 1880. nerazumljeno ime Cimone spakedral v Cunone. Pod vasico Chiout Cali teče izpod Strme Peči Rio Malinbergo, to je: Mali Bred, potem Rio Pliz (to je slovenski "plaz"; dr. Ružička je napačno čital ptic ter iz tega tolmačil "ptič"); potem Rio Cladeit (kladez), nato Rio Sternepeit (potok Strme peči), naposled Rio Vandul (potok Dol). Na tem desnem bregu je torej cela vrsta grap, ki še sedaj nosijo vidna slovenska imena. Na levem bregu za selom Tamaroz, to je mali tamar, pa se izteka Rio Plasich, to je plazec ali plazič.

V Saletto sva prišla z Marconom ob tri četrt na osem. Korakala sva polagoma, ker je mož že star 68 let. Krenila sva čez brv pred vasjo na levo in naravnost gori po borovem gozdu. Poti ni izgrešiti, ker drži v ravni smeri po strmem rebru gori. Spremljalo naju je ženišče, ki je šlo žet gorsko seno pod vrh, delo, katero po celi Karniji opravljajo skoraj le ženske. Ob tri četrt na deset sva stopila iz gozda "Selve" ter se odpočila. Odtod gori se imenuje golo rebro Golic ("Golec"). Potem zavije na desno ves čas po senožetih v precej strm dolič, kjer so staje, večinoma zapuščene. Imenujejo se Stavoli la Plagna ("Planja"), 1637 m. S Planje se preide strmeje gori v visoko gorsko dolino La Viena. Prof. Marinelli je pisal Viera. Ne enega, ne drugega imena domačini ne razumejo, znamenje, da mora biti tudi to pokvarjeno slovensko ime. Na desno dola se dviga Pizzo Viena, kateri v lepem hrbtu obkrožuje gorski dolič na vzhodu proti severu. Pred njim je viden po dolini Ciuc di Peruciurs, ki kaže svoje strme peči. Pri vstopu v La Viena se izgubi natrv, to je gorska steza, na kateri se spoznajo le izhojene stopinje, ne pa steza zdržema. Gre se lahko gori do sedla in po šiji na vrh, ali pa se krene na levo po lovtih.

V La Vieno sva stopila okoli 11. ure, na vrh ob četrt na 1. S Strme Peči je krasen pogled na Poliške Špike, na Kaninsko skupino in kakor narisan leži pred teboj proti severu mejni koroško-italjanski lanec od Poldnašnje Špice pa do Dunjskega Vrha, globoko pod teboj pa pregledaš celo Dunjo z zaselki visoko na zelenih pologih nad globoko debrjo Dunjskega hudournika. Od Strme Peči doli se vidi zeleni hrbet Costa di Gogiz, kar je Marinelli še pisal Goliz (naš "Golec"). Ves lanec Strme Peči je nasever strmo odsekan; edini lažji prehod je že imenovani čez Useiz, vsi drugi prehodi so težke ture. Naravnost proti jugu, od velikega Kanina sem je vrh Krnica (2434 m), pred njim nad Reklanico Monte Baba (1700 m), Ciuc del Corvat (1971 m) ali tudi Ciuc di Plasich in Col Selav (2157 m). Potem pa se dviga Monte Sarte (2324 m) z dolgim ponižujočim se hrbtom Cresta Indrinizza, rezijanski "Grebeni nad Ždrinico", ki se končuje v Pic di Mezzodi (1782 m). Na sedlecu Sela Buja za njim stoji v mični legi planinska koča, ki služi tudi v vojaške namene. Imenuje se raditega Caserma Regina Margherita.

Ker so se jele od juga nabirati goste megle, nisva na vrhu ostala niti celo uro; malo po eni sva odrinila. Šla sva naravnost po šijah doli na rob Viene. Ta rob je lepo upognjen kakor locenj in po celi dolžini globoko preklan, tako da zeva široka poč od ene šije do druge. Očitno je, da zmrzel sčasoma odrine odkrhan rob.

S sedla doli ni nikakega prehoda; stopila sva na severni vrh nad Vieno (2080 m) ter šla po grebenu dalje do nad Škrbine v Dolu (Forca di Vandul, 1981 m). Hodi se ves čas po lovtih, kateri proti škrbini odpadajo posebno strmo tako da je treba nekoliko plezati. Forca di Vandul velja za neprehodno. V gorenjem delu, vsaj kakih sto metrov strmine doli pa se gotovo pride, in kolikor mi je Marcon pravil, bi se naredila precej težka tura tudi po pečni debri naprej v Rio di Saline. Od škrbine sem hotel ali po grebenu proti vrhu Zabus ali pa pod vrholom po policah približno v eni ravni in potem položno po pašnikih doli na visoko planoto pod Montažem. Marcon pa je trdil, da ve za dobro stezo, ki privede brez truda v Casero di Pecol.

Spustila sva se torej s škrbine doli po precej strmih senožetih in potem poševno do roba gozda. Jako zanimive so tod visoke luknjaste pečine iz laborja, ki izgledajo prav fantastno. Luknje so kakor od dima zakajene in se vrste druga nad drugo kakor male sobice po nadstropjih. Malo oddaleč izgleda vse kakor morska goba. — Po poti sva srečavala žanjice pri delu, skoraj vedno posamič. Raztezna občina Raccolana odda namreč vsako leto vse občinske pašnike in senožeti v zakup podjetnikom posameznih siraren. Ti pa imajo pravico ne le do pašnje, marveč tudi do košnje in smejo seno prodajati. Planine se navadno oddajajo v zakup za dobo 7 do 9 let; sedanji zakupniki plačujejo na leto 14,000 lir.

Z Marconom sva pa zabredla prav v goščo, kjer sva se plazila po strminah in grapah, pa tudi čez rogovilaste macesne, ki so jih bili plazovi podrli. Izgubila sva pri tem dobro poldrugo uro in sva stopila prav spehana na Casero Picoli ob tri četrt na štiri. Polagoma idoč sva prišla v nevejsko kočo ob 5.20 popoldne. Ako bi bila porabila gorenje police, bi bila tam v poltretji uri.

Vreme se je jelo čmeriti; zato sem stopil v nevejsko kočo prav z namenom, da se odpočijem. Dejansko mi je drugi dan ostajal za prisiljen počitek, ker so goste megle zagrnile vse vrhove. Čital sem ves dan spise Nikola Cobol, ki jih je zbral leta 1907 v knjigo "Alpi Giulie". Mrgoli v njih napak; največ je prepisal poročila tržaškega turista Kramarja, dr. Kugyja in prof. Gstinerja. Očitno ni vsega razumel, ker menda sam ni kdove kaj turista. Kjer dodaja kaj svojega, je gotovo zgrešeno. Vsa Montaška skupina mu je izključno na italjanski zemlji; sploh se mu smešno zdi, da bi Slovenci imeli imena; "Huda Paliza", za Montaž, se mu zdi otročja iznajdba, ker ne loči izraza palica od polica! Žal mi je bilo pri tem, da se Slovenci nismo še tako daleč povspeli, da bi izdali knjigo o lepih naših Julijskih Alpah.

Nevejska koča se je otvorila 13. avgusta 1888. Prej je služila drvarjem. Kupili so jo nekateri videmski rodoljubi ter darovali Società Alpina Friulana. Ta jo je razširila in prezidala, tako da daje sedaj dobro zavetje in postrežbo utrujenemu turistu. Prva dva Slovenca, ki sta v spominsko knjigo vpisana, sta Anton Razinger in Ivan Krulec, učitelja iz Ljubljane, leta 1890. Prvi slovenski vpis pa je: "Na planincah solnce sije, na planincah luštno je!"; podpisani sta gospodični Julija Bevk in Vekoslava Koblar, četrtoletnici ljubljanskega učiteljišča.

Nekaj sem v knjigi še konstatoval. Dr. Stanislav Prahensky, znani češki turist, z večjo družbo, je 8. julija 1904 k imenu pristavil nekatere dostavke v češkem jeziku. Neki šovinist Italjan se je temu rogal. Società Alpina Friulana pa je dala žaljive opazke prečrtati, tako da so nevidne, s pristavkom: "Briše se kot nepotrebno in žaljivo"; sledi podpis dotičnega odbornika. Meni je nadzornik koče samozavestno izrekel: "Nam je vsak ljub gost, kdor stopi pod našo streho. Obžalujemo le, da ne moremo konec storiti pobalinstvu turistov, ki so pri tem mnogokrat iz boljših krogov in zavzemajo pozicije v socijalnem življenju."

V koči sem dobil tudi slavnostno knjižico ob 25letnici Società Alpina delle Giulie v Trstu. Natisnjene so v njej krasne misli iz širne Italije od prvih učenjakov in veljakov, iz Turina, Milana, Rima, Benetk, Genove, Firence in Pavije. Posebno lepa je dedikacija:

"Chi piu ama la patria terra, piu la studia; chi piu la studia, piu l'ama." (Bolj ko ljubiš domačo zemljo, bolj jo proučuješ; bolj ko jo proučuješ, bolj jo ljubiš.) (Carlo de Stefani.)

In mi!

ČLANICE AMERIŠKEGA FOND A ZA FRANCOSKE RANJENCE NA ZAPADNEM BOJIŠČU. —

Zračne železnice Italjanov

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Gorske črte se najboljše brani s topovi na višinah, ki nadkriljujejo glavne prelaze. Boj na avstrijsko-italjanski črti se je vsled tega vršil v velikih višinah ter so pri tem Italjani dosegli rekord, kot se ga ni še nikdar prej doseglo. S pomočjo takozvanega "teleferica" ali vozov, speljanih po močni žici, se se je spravilo može, topove, municijo ter celo mule na pozicije do 13,000 čevljev nad morsko gladino.

"Teleferica", ki pleza na 8000 čevljev visoki vrh Pasubija in ki je dolga štiri milje, je mogoče najdaljša na celi italjanski fronti. Motorni vozovi in priprega spravljajo vse potrebno po cestah, dokler je to sploh mogoče. Nato pa se je treba poslužiti zračne črte. Potovanje na ledenik na vrhu Adamella gre preko izvanredno slikovitega terena. Prvo pot se napravi z motorjem do nižje postaje neke "teleferike". Ob gorenjem koncu je ozkotirna železnica, katero vlečejo mule in tej sledijo zopet "teleferike", dokler se ne dospe do vrhunca. Ob hudem vetru se vsi kabli nevarno zibljejo in pogosto se zgodi, da se dva voza zadeneta drug v drugega.

V jeseni leta 1916 je bil oddelek Italjanov zaposlen pri postavljanju nekega podstavka za top v visoki gori. Naenkrat jih je pri delu presenetila cela ploha krogelj. Avstrijcem se je namreč posrečilo spraviti strojno puško na pozicijo, ki se je nahajala 3000 čevljev nad italjansko pozicijo. Položaj je bil kritičen, kajti z delom se je moralo nadaljevati. Neki častnik se je spomnil, da pride takozvana "teleferica" na neki točki na vidik avstrijske pozicije. Na dotični točki so voz ustavili ter uničili avstrijsko pozicijo, še predno je mogla napraviti večjo škodo. Pozicija, katero so uničili, je bila razstreljena z visoko eksplozivnimi granatami.

Previdne gospodinje
imajo doma vedno eno steklenico
Dr. Richterjevega
PAIN-EXPELLER
Zanesljivo sredstvo za vtrenje pri revmatičnih bolečinah, prehladu, zavstavljenju itd.
Jedino pravi s varstveno znamko sidra
35c. a 65c. v lekarnah in naravnost od
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Izšla je knjižica:
DVE ŠALOIGRI.
Knjižica vsebuje dve igri:
"ČARLIJEVA ŽENITEV"
in
"TRIJE ŽENINI"
ter stane samo 25c.
Oni, ki nameravajo prirejati igre, naj jo hitro naroče, ker izšla je v omenjenem številu.
V zalogi imamo zopet vsakovrstne knjige, toda od vsake le po en ali dva iztisa in niso v ceniku označene.
Naročilom priložite denar in pošljite na:
Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York, N. Y

Stalno delo; najboljša plača.
FITTERS,
FITTERS HELPERS,
RIVETTERS,
REAMERS,
BUCKERS,
PUNCH-HELPERS,
PUNCHERS,
ROD UPSETTERS,
BLACKSMITH HELPERS
HOOKERS ONS,
LABORERS.
Pittsburgh Des Moines Company
NEVILLE ISLAND, PENNA.
BLIZU PITTSBURGHA, PA.
Vzmite Coraopolis-Sewiokley karo No. 23 do Des Moines postaje.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je dne 10. maja ob 8. uri zvečer umrl v Clevelandu, Ohio, naš bratranec

IGNACIJ BEČAJ.

Doma je bil iz Gornjih Gamelj pri Ljubljani, podomače Beržnikov. Bolehal je cele dve leti in težka mu je bila ločitev s sveta še posebno zato, ker že celih 5 let ni videl svoje ljubljene žene in sinčka, ki se nahajata v stari domovini.

Iskrena hvala vsem, ki so mu kaj pomagali za časa bolezni.

Počivaj v miru, dragi bratranec!

Žalujoči ostali:
Ivan Bečaj, Josip Bečaj in **Marija Šuštar.**
Detroit, Mich.

DELO! DELO!! DELO!!!
Pri Charcoal Iron Company of America v Newberry, Mich., se potrebuje 200 drvarjev za delati drva. Gozd je lep in še ni bil sekan, vse v ravnini. Dobro, zdravo podnebje, stalno delo poleti in pozimi za več let. Plača od klaftre $2.40. Imamo tudi vrhove za delati, vse ležeče, vse posekano, ni nobene izjeme, trd ali mehak les. Plača se po $2.00 od klaftre. Imeli bomo tudi dovolj dela za beliti. Potrebuje se tudi več delavcev za mesečno plačo za razna dela v gozdu. Za pojasnila se obrnite na našega zastopnika:
John Knaus,
Murphy Camp, Newberry, Mich

POZOR ROJAKI!

Najuspešneje mazilo za ženske lase, kakor tudi za možke brke in brado. Od tega mazila rastejo v 6tih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi možkim krasni brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurja očesa, ozebline v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj.
Krasni žepni **KOLEDAR za leto 1918**, pošljite 4 cente za poštnino.
JAKOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave.. Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, špecijalist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh možkih bolezni.
Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.
Vse možke bolezni zdravim po skrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam preneha je zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.
Hydrocele ali vodne kile ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.
Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.
Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.
Uradne ure: vsakdan od 9. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 2. popoldne.
S pošto ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko!
Zdravim samo možke osebe.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Naši zastopniki,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto $3.50, za pol leta $2.00 in za četrt leta pa $1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Škrabec.
Leadville, Colo.: John Hočevar.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blish in Frank Jurjovec.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mih. Cirar.
Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin.
Nocomis, Ill. in okolica: Math. Gaishek.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Franklin, Kans. in okolica: Frank Leskovic.
Ringo, Kans.: Mike Penell.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shaltz.
Detroit, Mich.: Paul Bartel.
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak. Petrich.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Great Falls, Mont.: Math. Urih.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.
Govanda, N. Y.: Karl Sternisa.
Little Falls, N. Y.: Frank Masle.
Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.
Bridgeport, O.: Michael Kočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Resnik.
Lorain, O. in okolica: Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Besemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Ant. Kozoglov.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa. Mat. Kamin in Fr. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Imperial, Pa.: Val. Peternel, box 172.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okoljca: Anton Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek
Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat., I. Magister.
Ralphton, Pa. in okolico: Martin Koroschetz.
Reading, Pa. in okolica: J. Pezdirc.
South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schifrer.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelic.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okilica: John Brosich.
Milwaukee, Wis.: Andrew Fon in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Joe Yugovic, A. Justin in Valentin Marcina.

Zelo koristne stvari, — med njimi boste našli več takih, ki jih nujno potrebujete.

V zalogi imam, poskrbujem ter razpošiljam širom Združenih držav **zelo koristna naravna sredstva in pripomočke, kakor:** sladno ječmenovo kavo, arnika, brinjevo olje, encijan, grško seno, hvošč, lipov cvet, lapuh, tavženrože, vinska ruta, ter druge enake stvari ki so obširno opisane v knjigi **"Domači zdravnik"** in se vporabljajo zelo vspešno po celem svetu.
Potem imam tudi raznovrstne dišave, ki se priporočajo v knjigah "Dobra kuharica" in "Slovenska kuharica", in se potrebujejo za pripravo okusnih jedil, na primer majaron, šatraj, muškatov cvet, paprika (prašek), lorbarjeva peresca, žajbelj, žefran i. t. d.
Postreči vam zamorem tudi z raznimi semeni, kakor: seme za salato, peteršilj, fižol, peso, korenje, zeleno, i. t. d. Pišite po cenik.
MATH PEZDIR
P. O. Box 1611 New York, N. Y.

Sin

(Nadaljevanje.)

Komaj je začela Franica pri kramarju izbirati blago za obleko kakršno je mislila kupiti, že pride k njej drug, tudi neprijeten človek, eden njenih snubačev, Pogreznikov Peter, mlad človek, ki se ji zdi grozno pust in siten. Rajša je govorila s pastirjem doma nego z njim; ali njen in njegov oče, Pogreznik, bogat prekupec plemenih prasev, sta bila prijatelja, in morala mu je biti na videz prijazna.

Štefan pride v tem hipu mimo. Videč, da Franica stoji poleg Petra, hoče oditi; a deklica ga zagleda in pokliče:

"Pojdi sem, Štefan!" — Ko se vedi približa, mu reče: — "Pomagaj mi izbirati! Katero izmed tega dvojega se ti zdi lepše?"

Štefan pogleda in pravi:

"Ne vem, pa ko bi jaz bil kakor ti, bi vzel to z zelenimi rožami."

"Jaz se bila pa že bolj namenjena ono kupiti."

"Meni je tudi ono boij po volji; zelene rože preveč mahajo v oči", reče, dasi ne vprašan, Pogreznikov Peter.

"E, to zeleno vzamem", reče dekle in kupi blago, ki je bilo Štefanu po godi. Potlej mu reče:

"Zdaj bi pa rada poiskala očeta. Ali jih nisi nikjer videl?"

"Na živinskem semnju bodo najbrže."

"Jaz se malo bojim sama hoditi med živino. Ali greš ti z menoj, če utegneš, da najdeva očeta?"

Umeje se, da je Štefan to od srca rad storil, tem rajši, ker je videl, da bi Peter tudi rad šel z njo, pa ni Petra prosila, ampak njega. Šel je pred njo in delal pot v gneči.

Vse se je moralo razmikati njegovima komolcema; razrival je može, da so godrnjali, in zdelo se mu je, da bi v tem hipu lahko prijel in daleč zalučil največjega vola, ki se ne bi hotel umakniti.

Prideta skozi gnečo na ono stran, na prostor. Deklica ugleda svojega očeta, ki je prišel iz krčme, in tudi Smrekar zapazi svojo hčer ter ide k njej.

"Tako vretje", da bi ne bila prišla med živino do Vas, da mi ni Štefan pomagal", reče dekle očetu.

"Mu boš pa kupila odpustka" odgovori Anton, in obrnivši se k Štefanu, vpraša: "Kaj pa, svojega starega nisi še nič videl?"

"Očeta? Nič", odgovori Štefan.

"Glej ga, tam-le gre. Pijan je že, kakor krava, in ves krvav. V krčmi so pripovedovali, da je pri nekem kupu okanil za dva goldinarja, zato so ga stepli."

Res je stari Brašnar taval med ljudmi semtertja, krvav po lici kamižolo od rame nizdolu razparano. Vsi ljudje so se mu smejali.

Ko je sin Štefan to videl in vpričo Franice slišal, da je bil oče tepen zaradi sleparstva, je otrpnil da ni vedel kam pogledati. Nekaj časa stoji kakor pribit, potem se naglo obrne ter se izgubi med ljudmi. Zdi se mu, kakor bi vsi ljudje kazali za njim: Glejte, ta je Brašnarjev! Nikomur se ne upa v oči pogledati. Kakor bi bil sam kaj pregrešil iz semnja!

Prišedši s trga, zavije nehote s poti, sede za samotno mejo na kamen, podpre glavo v dlani, in v mislih videč krvavega, zasramovanega očeta svojega, se razjoka krepki mladenič, kakor otroče osmih let.

Zakaj je šel na semenj, da je to videl? Zakaj njegov oče ni tak kakor so drugi, zakaj ni pošten? Poslednja misel mu je prišla zdaj prvič, in prvič je za hip čutil v sebi se vzdigovati nenaraven, bridek čut, ki ni bil s četrto zapovedjo v nikaki pravilni zvezi. Pa samo za hip! Takoj se mu misel izpreobrne in reče: Kaj bi storil, kaj bi dal, ako bi našel besedo, katero bi govoril očetu, da bi se ga prijela in bi potem bil drugačen? — Strašno je to: Drugi očetje žele sinove izpreobrniti, na pravi pot nazaj zasukniti, a tukaj sedi sin pošten sin nepoštenega očeta!

Naglov stane, se ozre okrog sebe in prepričavši se, da ga nihče ni videl plakati, ubriše solze ter se napoti domov.

VII.

Vsaka praznota ima nekaj žalostnega in otožnega v sebi. Brašnarjeva hiša je bila od znotraj prostorna; javorova, že malo črviva miza je bila nekdaj po dolgem in povprek vsaj za dvanajstero družine umerjena. Če so torej, okrog mize sedeč, večerjali samo trije: Štefan, hlapec Blaž in teta Marjeta, so morebiti čutili kako pusto je, videti na velikem prostoru tako malo ljudi, in molčali so vsi, eden bolj od drugega da ni bilo slišati nego ropot z žlicami in počasno, premišljeno hojo stare lesene ure za vrati.

"Čast bodi Bogu!" reče teta Marjeta, ko je bila večerja v kraju, in naglo pristavi: "Zdaj pa le molit pa spat! Blaž, nič ne hodi rose otepat in kričat po vasi, da ljudje ne bi mogli spati!"

Toda hlapec Blaž ni bil voljan poslušati sitne tete; mislil si je: dan je gospodarjev, noč je moja. Poišče si med drugimi krpami na peči kamižolo, jo vrže čez pleči in odide na vas k tovarišem, ki so bili že zbrani za Smrekarjevim plotom ter se kmalu potem vzdignili in proti sosednji vasi grede zapeli:

"Mesarja bom vzela,
bom zmerom vesela,
bo tele zaklal,
sree mi poslal,
telečje ali svoje,
al pa še oboje" itd.

Štefan navije uro, natlači pipe tobaka, jo zažge s treščico na leščerbi, ki visi nad mizo, in ide potem venkaj v hlad pred hišo na klop sest. Lepa, svetla noč je; čuje se petje vaških fantov, ki gredo čez polje. Štefan zna po glasovih kateri je v družbi, katerega ni. Kar je gospodar, ne zahaja več redno med nje.

Eden izmed sosedov pride čez vrt, sede k njemu na klop, ga poprosi 'luknje'' tobaka, se začne pomenkovati o kupčiji na predvčerajšnjem semnju, o današnjem vročem dnevu, in pripoveduje, da je njegova krava žabična, pa da ne ve, kako bi jo bilo bolje zdraviti, itd.

V hiši zgiblje teta Marjeta preobleko in pogleduje k peči na klop, kjer spi stari Brašnar. Prišel je še le danes opoldne iz semnja, vina poln, ter je potem legel. Gane se, zastoka in vstane s trdega ležišča na goli klopi.

"Uj gniloba, gnila!" se zahudi teta Marjeta. Brašnarju se zazeha, mane si oči in krivenca za omizje. Tam podpre suho brado in upre zardele oči v Marjeto. Ko vidi, da Marjeta noče vedeti, kaj ima to pomeniti, zagodrnja:

"Nu, ali bo kaj?"

"Nič bi ti ne dala, nisi vreden da bi te pes povohal", reče Marjeta, pa gre vendar in prinese s peči skledo, ki jo jame Brašnar najprej malo ogledujoč menda nečislano jed, naposled počasi prazniti.

Marjeta nekaj časa molče gladi in zgiblje preobleko, potem naglo prestane, zagrne z zastorom oči in jame na glas jokati.

"Teh godcev pa res ni treba. Kaj tuliš!" reče Brašnar.

"Kaj ne bi! Kako ne bi!" odgovori stara sestra. "Nisi nas še dosti pokopal, treba nam je bilo še te sramote na hišo, da si se pogoljutil in te po semnjih pretepajo. Da bi te bili vsaj ubili, ti nesnaga grda! Ali nimaš nič srama več...."

'Precej mi molči! Kaj to tebe briga!"

"Briga naju s Štefanom, briga! Nisem ga še videla jokati, uboega siromaka, odkar je vzrastel samo sinoči ko mi je pripovedoval, kako grdo si v semnju naredil in kako so s teboj delali. Sram te bodi!"

Ko Brašnar to sliši, vrže žlico iz rok. Jesti ne more več, sestra njegova že dalje toži, on pak leže ter ne odgovori ničesar. Mogoče je da ga je vendar malo ganilo in omečilo, ko je slišal, da je bilo sinu hudo zaradi njega.

VIII.

Ljudje še vendar niso tako hudobni, kakor časih mislimo. Naše kreposti sicer pišejo res radi v vodo, ali naših slabosti in pregreh takisto zmerom ne vrezujejo v kamen, s časom jih semtertja tudi pozabijo.

Tako so o Brašnerjevi nezgodi v poslednjem semnju nekaj dni govorili po vsem okrožju. Dobil se je tudi kdo, ki je pošteno dejal: "Ne lučajmo ga s kamenjem, saj imamo vsak svoje breme. Mož je bil morebiti pijan, pa ni vedel, kaj dela, in če je tudi izmaknil dva goldinarja, kaj, za vino mu je bilo treba!" A kmalu so ljudje to reč pozabili bolj ali manj.

Štefan se je nekaj dni ogibal ljudi. Mislil je, da pride vsakemu kdor ga bode videl, na um, kako je njegov oče malovreden človek. Zlasti Smrekarjevi Franici je s poti hodil, četudi ga je v srce bolelo.

Neki dan, ko je šel na polje pa jo je vendar moral srečati. Sešla sta se na razpotju, in Franica ga je še malo pripočakala, da je prišel do nje.

"Zakaj si bil oni dan iz semnja tako naglo pobegnil? Lahko bi se bil peljal z nama, z očetom", reče.

Štefan se zardi. Deklica, ki se je morebiti domislila, da mu opomin na semenj ne more biti prijeten, prevrže govorico na drugo stvar in reče:

"Tvoj lan sem zdaj mimo grede ogledovala. Lep je, samo malo predko si ga vsejal."

"Preredko se ti zdi?"

"Ko bi bil mene vprašal prej pa bi te bila naučila. — Ali me vzameš za terico jeseni?"

"Vem; da ne greš tret, ako bi ti dal vse predivo", reče Štefan.

"Kaj meniš, da ne bi znala trlice v roko vzeti?"

"Znala, vem, da bi, kakor vsaka druga, ako bi hotela."

"Nu, enkrat se mora začeti. Res nisem še trla, pa ko bi letos, bi najrajša začela pri tebi, — ker bo lan tako lep."

"Res? In jaz bi tebe najnaprve prosil za terico, ko bi te mati in oče pustili iti tret, kar pač ni mogoče, in sušil bi s takim veseljem da bi se ti samo trlo pod rokami."

Deklica se nasmehne in vpraša:

"Zakaj te pa ni nič v vas zvečer k nam?"

"Al boste drevi kaj časa svetili?"

"To se ve da. — Ali prideš?"

"Gotovo, če le ne umrjem."

"Umrjem! Beži, kdo bo to mislil, dokler je mlad in krepak, ko ves svet!"

"Umreti jaz tudi ne mislim še tako naglo, to sem le tako dejal do gotovo pridem."

"Le pridi."

Razideta se, Franica domov Štefan svojim potem na polje.

To je zlata in belega srebra vredno dekle, si misli Štefan ter si ne more kaj, da se ne bi še enkrat obrnil in za njo pogledal. In glej! v istem hipu se je obrnila tudi deklica, da bi za njim pogledala, in tako sta se srečala v eni misli, v enem dejanju. Drug pred drugim sta se svoje radovednosti sramovalo, deklica se zasmeje od daleč sem in Štefan se tudi zasmeje. —

In zasmejala sta se ta dva, ne toliko zato, ker bi se jima bilo zdelo smešno, da gledata drug za drugim, ako tudi se dobro znata in vesta, kakova sta po postavi in po obleki; smejala sta se od veselja ali Bog vedi, zakaj.

IX.

Ob shodu, ki se je praznoval pri bližnji cerkvi, je plesala Smrekarjeva Franica najrajša s Štefanom, a Štefan skoraj z nobeno drugo. Nekateri ljudje, ki vse vidijo, so opazili tudi to.

Navadno se je Franica ob nedeljah vozila z očetom in materjo k prvi jutranji maši. Kadar se je pripetilo, da se je sama s hlapcem peljala ob desetih k maši, je skočil skoraj vselej kje med potom Štefan na voz in ni bilo videti, da bi bila Smrekarjeva hči nejevoljna zaradi tega. Ljudje so opazili tudi to in še mnogo enakega ter so dejali, da vse te malosti ne morejo biti brez razloga.

Naravno je torej, da sta naposled tudi ona dva izpregledala, se spoznala, si povedala, kar si je že miljon gorečih src povedalo v tihi uri, v objetju najvišje sreče.

(Dalje prihodnjič.)

Pomagal je 320.000 bolnikom.

Ime Father Mollingerja, slovitega duhovna in zdravnika je bilo med narodom splošno znano.

PRI NJEM SE JE ZGLASILO 10.000 OSEB V ENEM DNEVU.

Veliko popraševanje po slovitem zeliščenem čaju Father Mollingerja je posledica tisočerih hvaležnih bolnikov. Pisma prihajajo, ki pripovedujejo o veliki moči teh dragocenih sestavin in so dokaz gotovih razveseljivih uspehov.

Ker je ta čaj sestavljen iz čudovitih naravnih sestavin—15 najdragocenejših zelišč, korenin, lubja, listja, cvetja, semena, rastlin, jagod—in ker je zmešan v pravem razmerju in obdelavan na tajen način po formuli, kakoršno je iznašel in odkril ta duhovnik, ga pričenjajo vsi bolniki vporabljati z zaupanjem in velikim upanjem.

Ker so videli, da je Father Mollinger priporočal ta čaj že v tisočerih slučajih, zato so prepričani, da mora imeti svojo vrednost in učinek, zlasti še, ker je dovršil naboljše zdravniške šole na Ogrskem, v Italiji in Nemčiji, predno je bil posvečen v mašnika in predno je postal misjonar v zapadni Pennsylvaniji. Njegova cerkev na Troy Hill v Pittsburghu, kjer je mnogo let pasel veliko čredo, je velik spomenik njegovega delovanja in čudovitih moči.

Vsak misleč človek in žena veruje v zdravilno moč narave. Nazaj v naravo je moderna težnja. Kar nudi narava, se more nadomestiti in izboljšati. Sather Mollinger je zelo skrbno priporočil ta svoj čaj, ker je vedno poznal zdravilno kakovost svojega zdravila. Kot odvajalno sredstvo fe bila to njegova najboljše formula. Kadar je prednisal, da se rabi vroče, ko se gre k počitku, je vedel, da bukovo listje in brinjeve jagode dajejo zdravilo za ledice; da je drisljivka naravno čistilo za ledice; in da opravi isto delo kot prečiščeno živo srebro, ne da bi povzročilo kake rane. Sarsaparilla, in sassafras čistita kri; encijanova korenina je najbolise želodčno zdravilo, kar jih pozna zdravilstvo. Poleg teh je še 15 drugih važnih primesi, od katerih vsaka je odločena za posebno delo; vse pa zmešane tvorijo najboljšo toniko, ki ojačuje telo in kri in že dobro učinkuje na vse organe in notranji sistem.

Iz telesa potegnejo strupe in takoj olajšajo bolečine revmatizma. Zaprtje takoj preneha, ako se rabi ta čaj. Ta čudovita zmes, brez alkohola, droži, mazil, ali pa umetnih primesi, poveča tek, vrne zdravo spanje in popravi živčni nervozni sestav. Še več, v tem zavitku ni nič drugega kot samo zeljiščne sestavine in ni sestavina ki bi povzročala kakeršnokoli razvado. Ta čaj je ponudba matere narave bolnim in zapuščina narave same za staro in mlado, v zdravju in bolezni.

To izjavo podajamo zaradi tega, da, ako ste zdravi, rabite to zdravilo, ta taki ostanete. V Evropi se te sestavine redno rabijo, da se obvarujejo bolezni. Čaša vročega Father Mollingerjeva zeliščnega čaja, ako se vzame zvečer, odpravi prehlad in se more zato toplo priporočati.

Za staro in mlado je Father Mollingerjev SLOVITI Z..LISCNI CAJ bistveno potreben za zdravje in dolgo življenje. Jasne, zdrave oči, vedro čelo, rdeča lica so znamenja katera dela MOLLINGERJEV SLOVITI ZELISCNI CAJ v svoji misiji. Za nered v želodcu, nečisto kri, bolezni v ledicah in jetrih, glavobol, revmatizem in zaprtje poskusite ta sloviti čaj in prepričali se bodete, da notranja kopelj odstrani vzroke prezgodnje starosti.

Sa dobro zdravje je ravno tako potrebno, da se drži notrajnost čista, kakor se mora kopati zunaj.

V vsaki hiši bi moral biti zavitek Father Mollingerjeveg slovitega zeliščnega čaja, ki stane $1 in zadostuje za celo družino. To je tonika in krvno zdravilo za stare in mlade za vsak letni čas. To je blaženost za dekleta in žene. Pošljemo na vse kraje po prejemu zneska v znamkah, ali pa po money order. Ako hočete poskusiti dobrote tega čaja, pošljite svoje ime na dopisnici in prejeli bodete brezplačno poskusni vzorec.

MOLLINGER MEDICINE COMPANY,
21 Mollinger Building 12-14 Park Way, N. S. Pittsburgh, Pa.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNINI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480,
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

SLOVENSKI (KRANJSKI) REKORDI.

SLOVENSKE (KRANJSKE) PLOŠČE

Vse te plošče so Columbia izdelka. Igrajo na obeh straneh pravilno slovensko. Petje narodno, dalje šaljivo petje za smeh, razne poskočnice za ples, kakor polke, valcarje, marše in drugo.

SLOVENSKA KMEČKA GODBA. LJUBLJANA.
10-INCH 75c. (CANADA $1.00)

E 6057 (Pastirska, Mazurka / (Maškera, Polka.
E 6058 (Domžalski, Valček. / (Marzolin.
E 6059 (Mazurka ljubica. / (Kmečki Tramplan.
E 6060 (Planinski, Valček. / (Ribenška, Polka.

ŽANE IZ LJUBLJANE.
10-INCH 75c. (CANADA $1.00)

E 6062 (Mastne pripovedke, 1. / (Mastne pripovedke, 2.
E 1626 (Nov štajerski ples. / (Štajerska polka.
E 1627 (Štajerski Kmečki ples z vriskanjem. 1. del. / (Štajerski Kmečki ples z vriskanjem. 2. del.
E 1628 (Kmečka 1. del Lender. / (Kmečka 2. del Lender.
E 1629 (Koračnica Grenadirjev. Igra newyorška vojaška godba. / (Zaročna mazurka.

KVARTET PEVCEV "GLASBENE MATICE" V LJUBLJANI.
10-INCH 75c. (CANADA $1.00)

E 6063 (Domače veselje (narodna). / (Fantovski nabor (narodna). / (O ja, zmiraj vesel, vesel, narodna.
E 6064 (a) Bog je vstvaril zemljico, narodna. / (b) Tam za goro skrjančki pojo, narodna. / (Na planincah, narodna.
E 6065 (Krogospev: a) En hribček; / (b) Kranjski fantje.
E 6066 (Šopek narodnih, 1. / (Šopek narodnih, 2.
E 6067 (Dva nesrečna Italijana, narodna. / (Oj, ta sodaški boben, narodna.
E 6068 (Soča voda je šumela. / (Po polju že rožce cvetejo, narodna. / (Ne bom se možila. Slovenska kmečka godba,
E 6136 (— Ljubljana. / (Glihenga na semnju. Komični prizor. Kvartet (slovenskih pevcev. / (Sijaj, sijaj solnčece, Kvartet slovenskih pevcev.
E 6137 (Ponočni pozdrav. Storh. Ludovik Bajde, s (spremljevanjem glasovirja, Ljubljana.

RUDOLF TROST, OPERNI PEVEC (BARITON), LJUBLJANA-NEW YORK Z ORKESTROM.
12-INCH $1.25. (CANADA $1.50)

E 5064 (Nezvesta, bodi zdrava. (Vilhar.) / (Na tujih tleh. — (Nedved).

10-INCH 75c. (CANADA $1.00)

E 1870 (Dekliška tožba — Slovenka. (Volarič). / (Da ne smem. (Vilhar). / (Kaži mi kaži. — Cvati, cvati ružice, (Vilhar).
E 1873 (Z glasovirjem. / (O zakaj si se mi vdala. — (Vilhar). S sprem- (ljevanjem orkestra.
E 1871 (Oj rožmarin, oj rožmarin. (Volarič). / (Strune, milo se glasite. — (Jenko).
E 1872 (Pogled v nedolžno oko. — (Nedved). / (Ružici. (Vilhar).

KARAKTERISTIČNI DEL: PROIZVAJANJE GOSP. DANILA, P. D. LJUBLJANSKI GIRARDI.
10-INCH 75c. (CANADA $1.00)

E 1826 (Krsten boter. / (Rajbnšku ženitvanjsku pismu!
E 1827 (Kohn na Bakanu. / (Cirkus "Zawata" (z godbo).
E 1828 (Naše babnice! / (Oj Prešern, kje je poezija tvojga časa!
E 6121 (Kako je Jerala "frajtar" postal. / (Na shodu ljubljanskih.

MEZZO-SOPRAN. POJE GOSPA MILKA SCHNEIDOVA.
10-INCH 75c. (CANADA $1.00)

E 1609 (Držimo skupaj. Polka hitra. / (Sezidal sem si vinski hram.
E 1630 (Polka na poskok. / (Tičica. Narodni napev.
E 1631 (Veseljaška polka. / (Natočimo v čaše svoje.
E 1632 (Avstrijski ples. / (Povsod me poznajo.
E 1633 (Klarinet duet. / (Oj zlatna vinska kapljica.
E 2778 (Po jezeru. / (Domovini.
E 3779 (Luna sije / (Sladko je vince, ne bom se možila. Vidim draga moja.
E 3260 (Skrjanček poje žvrgoli. / (Slišala sem tički peti. Dvospev.
E 3259 (Vsi so prihajali njega ni blo. / (Divja roža. Dvospev.
E 3258 (Regiment po cesti gre. / (Sem slovenska deklica. Dvospev.
E 1128 (Krasni valček. / (Suasses polka.

POJETA SLOVENSKI PEVKI AVGUSTA DANILOVA IN MILA POLANČEVA IZ NEW YORKA.
10-INCH 75c. (CANADA 85c.)

E 2593 (Barčica po morju plava. Dvospev. / (Lušno naprej. Polka.
E 3594 (Visoka je gora. Dvospev. / (Lubi Janez. Polka.
E 3595 (Bratci veseli vsi. Dvospev. / Naprej v Ljubljanu. Kranjski tanec.
E 3596 (Ko sem k njej peršov. Dvospev. / (Ti si mila ma. Valčik na harmonike.

SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO "SLAVEC" NEW YORK. PEVOVODJA IGN. HUDE.

E 3492 (Zagorska. / (Kako bom ljubila.
E 3493 (Odpiraj dekle kamrico. / (Le semkaj k meni sedi.

NARODNE PESMI.

E 3739 (Odpri dekle kamrico. Harmonika solo. / Srečna mladost. Valček.

Slovensko Pevsko Društvo "Slavec" Pevovodja Ign. Hude.

E 3740 (Sinoči sem na vasi bil. Columbia. Kranjska kapela / (Veseli godec. Polka. / (Ti veselo poj. Slovensko Pevsko društvo "Slavec"
E 3845 (Nazaj v planinski raj. Slovensko Pevsko društvo ("Slavec"

Dvospev: Augusta Danilova, Soprano, Mila Polančeva, Alto. Harmonika Accomp.

E 3741 (Na planincah solnce sije. Harmonika duet. / (Vesela poskočnica. Polka.

Duet: Augusta Danilova, Soprano, Mila Polančeva Alto. Harmonika Accomp.

E 3742 (Otok Bleški. Harmonika duet. / (Na plesu. Valček.
E 3846 (Zora vstaja. Augusta Danilova / (Ko pridem jaz po noči, Augusta Danilova
E 3778 (Vse mine. / (Boom šla na planine. Dvo-spev.
E 3775 (Ljubca moja kaj si strila. / (Pojdmo na Štajersko. Dvo-spev.
E 3776 (Spomnimo se Ljubljane. / (Pogladski Sinovi. Dance Music.
E 3777 Rezika. Valček. / (Veselimo se. Polka.

Vse te plošče naročite pri Vašem rojaku

IVAN PAJK

Columbia Dept. 456 Chestnut St., CONEMAUGH, PA.

Gramofone in plošče. Cenik zastonj, pišite ponj.

FOOD WILL WIN THE WAR

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan	$.50
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	$.56
Poljedelstvo	$.50
Sadjereja v pogovorih	$.25
Schimpffov nemško-slov. slovar	$1.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem	$.35
Doli z orožjem	—.50
Dve žaloigri: "Čarlijeva ženitev" in "Trije ženini"	—.25
Mesija 2 zvezka	$.60
Pod Robom Sl. Večernica	—.30
Postrežba bolnikom	$.50
Socijalna demokracija	$.10
Trtna uš in trtoreja	$.50
Umna živinoreja	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Trojka	$.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.50
Zgodovina c. kr. pešpolka št. 17 s slikami	$.50
Življenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjeviča Rudolfa	[illegible]

RAZGLEDNICE:

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po	$.03
ducat	$.25
Album mesta New York s krasnimi slikami	$.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	$.25
Avstro-ogrski, veliki vezan	$.50
Celi svet mali	$.10
Celi svet veliki	$.25
Evrope vezan	$.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	$.25
Zemljevidi: Ala., Aris., Colo., Cal. itd. po	$.25
Združenih držav mali	$.10
Združenih držav veliki	$.25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	$3.00

Poleg tu navedenih knjig imamo pa še nekaj raznovrstnih istisov po en ali dva zvezka.

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunjena.

SLOV. DELAVSKA PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO. R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE. 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2. Box 27. Bridgeport. Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA". 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštnih, Expresnih. ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Title Trust & Quarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnia.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

O ZDRUŽENJU.

Kakor ima vsak napreden korak in vsako gibanje k napredku nasprotstva iz kakoršnihkoli razlogov, tako je tudi nekaj članov JSKJ. nasprotno združenju JSKJ. s SDPZ.

Čital sem marsikatero razpravljanje v tem smislu; gotovo tudi ideji nasprotna mnenja nisem prezrl. Ne bi se spuščal v tozadevno razpravljanje v tem času, ako ne bi posebno v zadnji izdaji glasila videl neutemeljenih izražanj proti uresničenju združenja, pri čemer se hoče nekako sramotiti SDPZ., katera je ravno tako postavno organizirana kot je JSKJ.

V tako važnem vprašanju je vsekakor potrebno zdravo razpravljanje utemeljivo. Ali nasprotni elementi ne morejo njihovega stališča utemeljevati, za kar se poslužujejo podlih predbacivanj in obrekovanj brez vsake podlage.

Na združevalni konferenci so zastopniki organizacij o zadevi temeljito razpravljali, predno so prišli do za združenje praktične pogodbe. Želeti je, da se bo vse članstvo zavzelo za pričeto delo in s pretežno večino odglasovalo za inicijativo društva sv. Janeza Krstnika.

Nekje se je navajalo: Ali je JSKJ. na robu propada, da se mora združiti? No! Gotovo ni, kakor tudi ni nobena prizadetih organizacij: združenje je le prekoristno za članstvo vseh organizacij, za kar bi se vsak zvest član vsake organizacije moral zavzemati za to idejo.

Namiguje se, da bo v slučaju nameravanega združenja JSKJ. izročila svoj četrt miljona dolarjev brezverski organizaciji. Kje pa najde pisec teh vrstic kakšno slovensko brezversko organizacijo v Združenih državah? Takim ljudem bi priporočil seznaniti se s pravili raznih organizacij, ne le z imenom istih. Vsak, komur so organizacije znane, mora vedeti, da nobena prizadetih slov. podp. organizacij ne jemlje članom njihovega verskega prepričanja. Zamore-li kdo trditi, da sprejema JSKJ. v svojo sredo le praktične katoličane, dasi ima vključeno katoliška?

Ali bo v resnici JSKJ. oddala svoje premoženje katerikoli drugi organizaciji v slučaju združenja? Vsekakor se bo preneslo v skupno blagajno združene organizacije, od katere pa bo po združenju ravno isto članstvo uživalo ravno iste dobrote kot jih pred združenjem. Organizacije, s katerimi se združenje izvrši, ne potrebujejo blagajne JSKJ. za svoje članstvo, kajti iste imajo procentuelno isto zalogo. Ideja je le, da se iz dveh ali več fondov naredi enega, ter neovrgljiv fakt je, da se s tem podvzetjem članstva vseh prizadetih organizacij prihranijo marsikateri stroški.

Nekdo omenja, da bo združenje stalo več tisočakov. Resnica je, da bodo stroški z združenjem kakor z vsakim delom. Kaj pa konvencije? Ako poslujemo vsaka organizacija za sebe, imamo vsaki svoje konvencije, ako smo pa združeni, se opravi z eno.

Kolikor organizacij, toliko glavnih uradov, toliko glavnih odborov, toliko sej in revizij glavnih odborov. To se menda dandanes se brezplačno vrši?

Ako vzamemo v pretres enake stvari, moramo priti do zaključka, da, akoravno bo z izvršitvijo združenja nekaj stroškov — a gotovo ne enako stroškom samo ene konvencije najmanjše prizadetih organizacij — bo le članstvo združene organizacije imelo koristi v združenju, ker bo z združenjem velik del sedanjih stroškov odpadel.

Nekdo je zopet v skrbi, da se bo mogoče združeni organizaciji poslovanje vstavilo v kakšni državi, v kateri ima JSKJ. sedaj poslovnico (licenco), kjer je nima organizacija, pod katere imenom se namerava združenje izvršiti in bi bili tako vsi stari člani v prizadeti državi postavljeni pod kap. Pisec teh vrstic je menda znano, da ima JSKJ. 15 poslovnic, ali pa ve, v kolikih državah posluje? Če ve, ali se ne boji za člane, kateri so v društvih v državah, v katerih JSKJ. še nima poslovnic? Ve li, koliko časa je JSKJ. poslovala v državah, v katerih ima sedaj poslovnice, brez istih, in v kolikih državah se ji je poslovnice odreklo, oziroma poslovanje vstavilo? Ali kateri slov. podp. organizaciji se je že v kakšni državi poslovanje popolnoma vstavilo in prizadeto članstvo postavilo pod kap?

Resnica je, da imajo nekatere slov. podp. organizacije več, druge pa manj poslovnic (nobena pa nima do sedaj v vseh državah, v katerih posluje), kar pa nikakor ne sme združenja ovirati. To je zadeva notranje uredbe in se bo brezpogojno moralo urediti v prilog poslovanja.

Pred članstvo JSKJ. je torej dano vprašanje, ali je za združenje po načinu, ki ga je združevalna konferenca pripoznala za najpraktičnejši. Zadeve, ki se tičejo notranjih uredb, pa naj se članstvo zanese na glavne odbore, kateri bodo zadevo skupno reševali, da se bo zadeva povoljno rešila v korist skupnega članstva in združene organizacije.

Smelo pričakujemo, da bo članstvo z odglasovanjem v prid inicijative društva sv. Janeza Krstnika pokazalo, da je za napredek in edino v delu za skupne interese.

Vaš za združenje v čim širšem obsegu

Blaž Novak.

Rad bi izvedel za prijatelja JOSIPA KLANČAR, podomače Lejnarč pri Št. Vidu nad Cirknico. Pred enim letom je bil v Clevelandu, Ohio. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali naj se sam javi, imam mu sporočati nekaj važnega. — Frank Tavželj, R. 3, Box 18, Hollidaysburg, Pa. (18-21—5)

SPOMLADNI VALOVI

ROMAN.

I. TURGENJEV. — ZA "GLAS NARODA" J. T.

13 (Nadaljevanje.)

Sanin je dvakrat prebral odgovor. — Kako čudovito pisavo ima! —

— Emil!

— Kaj želite, mili prijatelj?

— Poslušajte!

— Gospod Dimitrij — ga je Emil žalostno prekinil, — zakaj me ne tikate?

Sanin se je nasmehnil rekoč:

— No, dobro. — Poslušaj me! — Kaj boš delal jutri?

— Jaz? — Kaj bom delal? — Kaj pa želite, da napravim?

— Če hočeš, pridi jutri zjutraj zgodaj k meni, da bova napravila izlet v okolico. — Ali hočeš?

Emil je veselja poskočil.

— Če hočem? — Kaj more biti bolj veselega na svetu, kot iti z vami na izprehod?

— Če ti pa ne dajo dovoljenja?

— Ne bojte se, dovoljenje bom že dobil.

— Poslušaj. — Doma jim moraš povedati, da jih prosim, če bi smel ostati ves dan pri meni.

— Sicer je pa neumno vpraševati za dovoljenje. — Jaz bom šel in ne bom nikomur črhnil niti besede.

Emil ga je objel in poljubil ter veselo odšel.

Sanin je hodil dolgo časa semtertja po sobi in je precej pozno legel k počitku.

Šestnajsto poglavje.

Naslednjega dne ob osmih zjutraj sta se prijatelja že odpravila. Ves dan sta preživela v okolici. In ko sta se proti večeru vračala proti domu, mu je Emil neprestano zatrjeval, da je bil to najlepši dan njegovega življenja.

— Doma me bodo sicer zmerjali — je rekel, — pa kaj za to.

Sanina je že čakalo v hotelu Gemmino pismo. — Pisala mu je, naj pride naslednjega dne ob sedmih zjutraj v nek javni vrt in mu opisala prostor, kjer se bosta sestala.

Saninu je začelo srce silovito utripati. Vesel je bil, ker se ji je bil tako brezpogojno pokoril.

— Veliki Bog, toda kaj bo prinesel jutrajšnji dan, — ta zagonetni, nemogoči, edini dan, ki bo navsezadnje pa vendar napočil. — Kaj mu bo prinesel?

— Naj rečejo ljudje karkoli hočejo — je mislil sam pri sebi — da so Italjanke take ali take, toda Gemma je nekaj posebnega. — Ona je kraljica, ona je boginja, ona je čisti, deviški mramor. — O, prišel bo dan in tako blizu je že.

Tisto noč ni bilo v Frankfurtu nobenega bolj srečnega človeka. Zaspal je, toda njegovo srce je neprestano čulo.

Da, njegovo srce ni spalo. Utripalo je in se premikalo nežno in počasi kot krila metulja, ki se spusti na orošeno cvetko ter se koplje v solnčni luči.

* * *

Sanin je vstal že ob petih. — Ob šestih je bil že oblečen, ob polsedmih se je pa že izprehajal v javnem vrtu pred nekim paviljonom.

Jutro je bilo mirno, gorko in ne ravno jasno. — Človeku se je zdelo, da mora vsak trenutek pričeti deževati. Če je pa Sanin iztegnil roko, da bi se prepričal o tem, ni čutil ničesar. Slednjič je pa postalo ozračje tako mirno, kot da bi še nikdar ne bilo vetra na svetu.

V nekem oddaljenem zvoniku je sedemkrat udarilo.

Sanina je izpreletelo: — Kaj če je ne bo?

Trenutek pozneje je pa zopet vztrepetal in sicer iz drugega vzroka. — Sanin je zaslišal za seboj lahke korake in šumenje svilnate obleke. Ozrl se je — bila je ona.

Gemma mu je sledila po ozki stezici. — Ogrnjena je bila v mantiljo, na glavi je pa imela teman klobuk. — Pogledala je Sanina in šla mimo njega.

— Gemma — je zašepetala.

Dala mu je z glavo znamenje ter šla naprej.

Sanin ji je sledil. Vsled razburjenja ni zamogel dihati, in kolena so se mu klecala. Šla sta mimo nekega tolmuna ter dospela slednjič do samotne klopi, ki je bila skoraj čisto skrita v jasminovem grmu.

Ona je sedla in Sanin poleg nje. — Več kot eno minuto nista izpregovorila nobene besede. Ona ga ni pogledala, pa tudi on ni opazoval njenega obraza, pač pa njene roke, v katerih je držala solnčnik. — In zakaj bi tudi govorila? — Katera beseda bi povedala več kot je govorilo dejstvo, da sta v zgodnji jutranji uri sama ter da sedita drug poleg drugega.

— Pa menda vsaj niste hudi name? — je vprašal slednjič Sanin. —

Pozneje je samemu sebi priznal, da bolj neumnega vprašanja skoraj ni mogel staviti.

— Jaz? — je odvrnila. — Zakaj bi bila huda?

— Ali mi vrjamete?

— Ono, kar ste mi pisali?

— Da.

Gemma je povesila glavo in ni odgovorila. — Solnčnik se ji je zdrsnil iz rok, sklonila se je in ga vjela, še predno je padel na zemljo.

— O, vrjemite mi, vrjemite mi ono, kar sem vam pisal! — je vzkliknil Sanin.

Vsa njegova boječnost in malodušnost sta mahoma izginili. — Govoril je z velikim navdušenjem.

— Če je na svetu kaka resnica, kaka sveta, neoporečna resnica, je ta, da vas ljubim, Gemma! — Da vas strastno ljubim!

Ko ga je vprašujoče pogledala, ji je zopet padel solnčnik iz rok.

— Vrjemite mi, zaupajte mi vendar — je prosil in iztegal roke proti nji, ne da bi se je dotaknil.

— Povejte mi, gospod Dimitrij — je rekla slednjič — ko ste mi prišli predvčerajšnjim svetovat — ali tedaj niste vedeli, niste čutili? —

— Da, čutil sem, vedel pa še nisem — jo je prekinil Sanin. — Ljubil sem vas že takrat, ko sem vas vprvič opazil, vedel pa nisem kaj ste mi. In poleg tega ste bili tudi že zaročeni. — Kar se pa tiče nasveta vaše matere, sami dobro veste, da ga ji nisem mogel odbiti. Sicer sem pa svojo stvar tako napravil, da je lahko slutila. — Vaša mati mi je rekla, da bi bil velik škandal, če bi razdrli zaroko. — Vsled tega me je prosila, naj se o tem z vami pogovorim.

— Gospod Dimitrij — je rekla Gemma ter si pogladila lase s čela, — prosim vas, ne imenujte gospoda Kluberja mojega zaročenca. — Jaz ne bom nikdar njegova žena in tudi zaročena nisva več.

— Torej ste razdrli žnjim vse zveze? — Kdaj?

— Včeraj.

— Ali ste mu sami povedali?

— Da, sama. — Pri nas doma. — K nam je prišel.

— Gemma, torej ljubite mene?

(Dalje prihodnjič.)

REMEMBER THE DAYS

SUNDAY — ONE MEAL WHEATLESS
MONDAY — ALL MEALS WHEATLESS
TUESDAY — ONE MEAL WHEATLESS
WEDNESDAY — ALL MEALS WHEATLESS
THURSDAY — ONE MEAL WHEATLESS
FRIDAY — ONE MEAL WHEATLESS
SATURDAY — ONE MEAL WHEATLESS

Macedonsko bojišče.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 21, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 20. maja. — Sinoči poroča vojni urad, da so francoske in italjanske čete napredovale za 20 kilometrov (12 in pol milje) na zapadnem delu macedonske fronte.

Poročilo se glasi:

"Na celi črti macedonske fronte je bilo v soboto artilerijsko streljanje, razun zapadno od Ohridskega jezera, kjer so sovražne baterije bombardirale Podgorac in Mumulišto. Blizu Hemendos v okolici Strume so grške patrole pognale sovražne oddelke v beg.

Zapadno od Korice so francoske in italjanske čete v gorenji dolini rek Devoli in Osum 15., 16. in 17. maja uspešno izvedle celo vrsto operacij z namenom, da bi zavzeniške postojanke pri Portopapi in Cerevodi napravili bolj ugodne. Navzlic velikim terenskim zaprekam v gorski pokrajini brez potov in dasiravno je sovražnik nudil velik odpor s tem, da je izvedel mnogo protinapadov, so francoski in italjanski oddelki dosegli svoj cilj.

V teh operacijah so zavijat ki izvršili izborne čine. Naše čete so zajele večje število ujetnikov in so v centrumu prodrle 20 kilometrov.

Dr. LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldan. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljatve, s številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prej komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrdka Frank Sakser,

Sachnik Frank No. 329639	Grgurič Blaž No. 260573	Pintar No. 330843
Bartol J. No. 330733	Gubert Giuseppe No. 323085	Samide Frank No. 330721
Bear Dan. No. 260638	Kastelic John No. 44708	Sinčič John No. 330762
Besens Mary Miss No. 330063	Kovač Frank No. 260641	Spaniček Rozi No. 328894
Bobič Vajo No. 260583	Kučič Matija No. 45015	Starčevič Johana No. 331070
Božičkovič Djuro No. 260581	Mikolich John No. 323253	Tehler Anna No. 328896
Braun Mary No. 260643	Modic Ivan No. 329720	Turk Charles No. 330851
Dolar Valentin No. 330086	Novak Rozi No. 45313	Turk Ivan No. 260647
Slender Vincenc No. 206241	Oswald Joe No. 260621	Turk Jernej No. 329741
		Žagar Frank No. 44272

Vojni Atlas.

Izšel je najpopolnejši Vojni Atlas, ki vsebuje zelo natančno razvidne raznovrstne mape v velikosti 20×27, kakor zapadno fronto. Evropo, Malo Azijo, celi svet z vodnimi črtami, evropsko vodovje označeno z blokadami, Zedinjene države z vojaškimi vežbališči in kampami ter zastave Zaveznih držav.

Naše rojake bo gotovo najbolj zanimal zemljevid italijanske fronte na katerem so s pravimi slovenskimi imeni označeni vsi kraji, kjer se je vršila tako strahovita bitka. Na karti so označena vsa mesta in skoraj vse slovenske vasi, ležeče zapado od Ljubljane.

Vse je slikano v barvah. Cena je le 30 centov, dokler zaloga ne poide.

RAVNOKAR JE IZŠEL

NOV VOJNI ATLAS v barvah,

ki vsebuje jako natančno in obsežno risano italijansko in zapadno fronto;

CENA 30 CENTOV.

Velikost 20x27 inčev.

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT ST., NEW YORK.

ZAHVALA.

Tem potom se najvljudnejše zahvalim JSKJ. in SDPZ., kakor tudi njenim uradnikom za tako hitro in točno izplačitev smrtnine po mojem umrlem soprogu Johnu Susman.

Obenem priporočam vsem Slovencem, kateri še ni pri nobenem društvu in jednoti, da bi pristopil, dokler je še čas, zakaj človek ne ve, kje ga dobiti smrt ali bolezen, jednote pa nam plačujejo bolniško podporo in smrtnino.

Velikokrat se čita v časopisih: ta in ta se je ponesrečil, nima nikakih sredstev in napraviti se mora kolekta. Žalostno je to, ko vendar imamo toliko naših slovenskih jednot. Torej vstopimo prej ko je mogoče, dokler je še čas, da ni prepozno.

Obenem pozdravim vse člane in članice obeh jednot.

S spoštovanjem

(21&23—5) Milka Susman.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

Iz Bostona, Mass., poročajo, da so podjetniki priznali po štirinajstdnevni stavki šest doladjev dnevne mezde za pleskarje, za dekoraterje pa $6.40 na dan.

•

— V Springfieldu, Ill., je stavka pleskarjev in sobnih slikarjev trajali 14 dni. Zmagali so delavci in dobili povišano mezdo za 12 in pol centov na uro. Prejšnja mezda je znašala 50 centov na uro, sedanja pa 62 in pol centov.

•

— V Lincolnu, Ill. so pleskarji in sobni slikarji po stari lestvici dobivali po 50 centov na uro. Po novi lestvici zaslužijo na uro 62 in pol centa, ali en dolar na dan več pri osemurnem delu.

•

— Iz Seattla, Wash., poročajo da so pleskarji, dekoraterji in sobni slikarji dobili povišano mezdo za en dolar na dan brez stavke.

Pri spahnenju in zdrobljenju

vdrgnite takoj s Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

V rabi že 50 let pri slovenskih družinah in priljubljen kot domače sredstvo.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra.

35c. a 65c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

POTREBUJEM

dobre dogarje za stalno delo skozi celo leto. Jaz plačam zelo visoke cene in imam zelo fin les.

Max Fleischer.

258 Lewis St., Memphis, Tenn. (14-5—11-6)

IŠČEMO

IZVEŽBANE PEVCE IN PEVKE,

da pomagajo prirediti veliki oratorij Elijah dne 2. junija, katerega čisti donesek je namenjen za narodni vojnovarčevalni vzgojevalni sklad (fund). Vaje vodijo najbolj izvežbani pevovodje v Ameriki: Mr. Tali Esen Morgan, Mr. Carl Hein, Mr. Louis Koemmenich, Mr. Edward G. Marquard, Dr. Frank Rix in Mr. C. Mortimer Wiske. Ponudbe se naj vlagajo pri:

Theodore Bauer,

102 W. 38th St., New York City. (18-22—5)

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Pittsburgh Pa. in okolici naznanajmo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo rojaki v vseh ozirih pomagali, posebno še, kar ima pokvarjeno [illegible]